

ZAŁĄCZNIK
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY TCZEW
Z DNIA 2025 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY TCZEW NA LATA 2025-2035

- SPIS TREŚCI -

WSTĘP	3
1 WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY	5
2 ROZWÓJ STRATEGICZNY GMINY DO 2035 ROKU	17
2.1. WIZJA ROZWOJU	17
2.2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	19
2.3. KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	20
3 OCZEKIWANE REZULTATY I WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	39
4 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	44
5 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	48
5.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU	48
5.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	52
5.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	53
5.4. ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO	56
5.5. ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	56
5.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	57
5.7. ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW	61
5.8. ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO	61
5.9. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	62
5.10. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	63
6 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	64
6.1. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	64
6.2. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY	66
7 SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	67
7.1. WDRAŻANIE STRATEGII	67
7.2. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	83
7.3. WYTYCZNE DLA SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	84
8 RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	86
ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY: MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	

WSTĘP

PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES

Przedmiotem opracowania jest „Strategia Rozwoju Gminy Tczew na lata 2025-2035” (zwana dalej: „Strategią”), ukierunkowana na kreowanie i wzmocnienie stabilnego rozwoju społecznego, ekonomicznego i przestrzennego.

Celem Strategii jest określenie założeń polityki rozwoju gminy, poprzez wskazanie, na podstawie dokonanej uprzednio szczegółowej diagnozy:

- wizji rozwoju lokalnego,
- celów strategicznych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- kierunków działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- oczekiwanych rezultatów planowanych działań oraz wskaźników ich osiągnięcia.

Poza funkcją programowo-planistyczną, Strategia stanowić będzie narzędzie umożliwiające pozyskiwanie środków finansowych na poszczególne działania rozwojowe.

Zakres czasowy realizacji Strategii został przewidziany na lata 2025-2035.

Zakres terytorialny obejmuje gminę wiejską Tczew, w jej obszarze geograficznym i granicach administracyjnych.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

Strategię opracowano **zgodnie z wymogami ustawowymi**, a zwłaszcza¹:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dokument uwzględnia ponadto **wytyczne Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej** („Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny”, 2021).

Proces formalnego opracowania dokumentu rozpoczęto Uchwałą Nr VIII/53/2024 Rady Gminy Tczew z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Tczew na lata 2025-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2024 poz. 5233).

METODYKA PRZYGOTOWANIA I WDRAŻANIA

W opracowaniu Strategii przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną). Proces przygotowania i wdrażania dokumentu można podzielić na następujące etapy:

Etap 1 – Rozpoczęcie procesu.

Prace wstępne polegające na przyjęciu harmonogramu działań i wstępnych założeń, identyfikacja interesariuszy oraz pierwszy etap konsultacji społecznych (ankietyzacja).

Etap 2 – Diagnoza.

Prace analityczno-diagnostyczne, obejmujące m.in.:

1. Analizę materiałów wyjściowych (szczególnie *desk* i *web research*), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich, a także materiałów udostępnionych przez urzędy i instytucje.

¹ Publikatory poszczególnych aktów prawnych, aktualne na dzień sporządzenia Opracowania, przytoczono w spisie materiałów źródłowych.

2. Analizę danych statystycznych.
3. Spotkania warsztatowe zespołu ds. opracowania Strategii.
4. Charakterystykę gminy i ocenę stanu obecnego, w odniesieniu do sytuacji historycznej oraz otoczenia geograficznego, w wymiarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym, w tym środowiskowym.
5. Analizę opinii społeczności lokalnej w zakresie wyzwań i zagrożeń rozwojowych, za pośrednictwem prowadzonego procesu partycypacji społecznej. W formie tradycyjnej (papierowej) oraz elektronicznej przeprowadzono badania ankietowe. Umożliwiły one pozyskanie wiedzy nt. odczuć społeczności lokalnej dotyczących aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy i sposobu jej funkcjonowania oraz stanowi narzędzie poznawcze potrzeb społeczności gminy. Badania społeczne są również sposobem oceny działania samorządu lokalnego, jego aktywności, systemu usług publicznych oraz planowania ich rozwoju. Podstawą przyjętego mechanizmu partycypacji była współpraca oparta na zasadach partnerstwa i równorzędnego traktowania reprezentantów różnych środowisk i instytucji.
6. Wnioski z przeprowadzonych analiz i ocen, w tym identyfikacja mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń oraz nadanie im priorytetu.

Etap 3 – Projekt.

Prace mające na celu ukierunkowanie polityki rozwoju, obejmujące m.in.:

1. Zdefiniowanie wizji rozwoju gminy.
2. Ustalenie celów strategicznych na podstawie, zidentyfikowanych wcześniej, mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń.
3. Sformułowanie kierunków działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych, w formie celów operacyjnych i przypisanych im działań operacyjnych.
4. Konsultacje zaproponowanych rozwiązań, w tym społeczne. Dokument wyłożony został do publicznego wglądu z dopuszczeniem składania sugestii i propozycji w formie wniosków. Składanie wniosków i uwag możliwe było w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, formularzy zamieszczonych na stronie internetowej gminy czy w Biuletynie Informacji Publicznej. Zbieranie uwag ustnych odbywało się za pomocą wskazania ich w protokole lub w punkcie konsultacyjnym, w tym w czasie otwartego spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami.
5. Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji (ewaluacja *ex-ante*). Selekcja i ostateczny wybór kierunków polityki rozwoju.
6. Poddanie dokumentu stosownym opiniom oraz procedurze (lub odstępstwu) dot. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Etap 4 – Wdrażanie.

Zatwierdzenie Strategii przez podjęcie uchwały Rady Gminy Tczew stanowi zwieńczenie prac projektowych i jednocześnie początek etapu wdrażania zaplanowanych działań i obranych kierunków rozwojowych.

Etap 5 – Monitoring.

Obejmuje w głównej mierze stały monitoring postępów i zmieniających się uwarunkowań. Należy podkreślić, iż Strategia Rozwoju Gminy nie jest dokumentem w pełni zamkniętym (skończonym) – stanowi ramy rozwoju na najbliższe 10 lat, które w miarę potrzeby należy uzupełniać o nowe pomysły i sposoby wdrażania jej ustaleń.

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY

Formułowanie założeń strategii rozwoju to proces złożony i wieloetapowy. Najogólniej ujmując proces ten można podzielić na część diagnostyczną, dotyczącą stanu obecnego oraz część prognostyczną, dotyczącą przyszłości. Aby lepiej zrozumieć uwarunkowania rozwojowe, w ramach podsumowania zaleca się sporządzenie strategicznej analizy SWOT. Ponadto stosownie do zapisów art. 10e ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, strategia rozwoju zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, przygotowanej na potrzeby tej strategii. W celu spełnienia w/w wymogu zdecydowano się na sformułowanie wniosków w formule analizy SWOT, stanowiących podsumowanie opracowanej w I kwartale 2025 roku „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tczew”.

Przedstawione wnioski uwzględniają uwarunkowania środowiskowe i wynikające z nich możliwości i bariery rozwojowe. Poruszona jest kwestia szeroko pojętego zagospodarowania przestrzeni oraz związanego z nim stanu i potencjału do rozwoju zabudowy, infrastruktury drogowej i technicznej. Ponadto skupiono się na czynnikach wpływających na jakość życia mieszkańców i potencjale inwestycyjnym (gospodarczym). Analizę przeprowadzono w układzie czterech grup czynników wyodrębnionych na podstawie diagnozy zjawisk podzielonych na wewnętrzne (w jej obrębie) i zewnętrzne (poza jednostką terytorialną) oraz na sprzyjające (pozytywne) i niesprzyjające (negatywne). Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter rozpatrywanych grup czynników (ang.): *strengths* – silne strony, *weaknesses* – słabości, *opportunities* – szanse, *threats* – zagrożenia.

ANALIZA SWOT

Ryc. 1 Istota analizy SWOT

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

Przedstawione wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej stanowiły punkt wyjścia do identyfikacji wyzwań rozwojowych i wyboru scenariusza rozwoju, a w konsekwencji określenia polityki rozwoju gminy. Dodatkowo, w Strategii uwzględniono ustalenia dokumentów planistycznych i strategicznych poszczególnych szczebli terytorialnych (omówione szczegółowo w rodz. 1 „Diagnozy”).

Tab. 1 Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń (analiza SWOT)

- Sukcesywny wzrost liczby mieszkańców.
- W większości dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego.
- Stale dodatnie saldo migracji.
- Najwyższy średnioroczny wzrost liczby ludności w stosunku do wszystkich gmin ościennych.
- Korzystne prognozy demograficzne w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.
- Relatywnie korzystna struktura demograficzna. Najwyższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym na tle powiatu, województwa i kraju.

- Starzejące się społeczeństwo.
- Występujące zjawisko „szarej strefy zamieszkania”

S W
O T
LUDNOŚĆ I PROCESY DEMOGRAFICZNE

- Sukcesywna poprawa warunków życia i zamieszkania w gminie.
- Utrzymanie obecnych tendencji demograficznych, w kierunku dalszego wzrostu liczby ludności (w szczególności wzrost dzietności oraz imigracja, zwłaszcza powrotna).
- Tworzenie warunków do przenoszenia się z miast na teren gminy.
- Poprawa poziomu i dostępności usług publicznych.

- Przepisy prawa nadmiernie ograniczające możliwości rozbudowy zabudowy mieszkaniowej.
- Nagły i nadmierny napływ ludności obcych kulturowo.

- W większości stosunkowo korzystne warunki rozwoju gospodarki rolnej, zwłaszcza roślinnej (wysoki udział gleb dobrej jakości).
- Niewielkie rozdrobnienie gospodarstw rolnych, w tym duży udział gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha.
- Stosunkowo wysoki w stosunku do gmin ościennych poziom przedsiębiorczości.
- Obecność dużych i średnich przedsiębiorstw z dalszym potencjałem do rozwoju.
- Malejący poziom bezrobocia, przy jednoczesnym wzroście aktywności gospodarczej.
- Zbliżony wskaźnik zatrudnienia w stosunku do średniej wojewódzkiej i krajowej.
- Oferty inwestycyjne skierowane do przedsiębiorców, obejmujące prywatne tereny inwestycyjne z kompletnym uzbrojeniem.
- Położenie części gminy w obrębie „Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej”.

- Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych w zasobie samorządu.
- Brak zakładów bezpośrednio związanych z nowoczesnymi technologiami.

S W
ROLNICTWO, GOSPODARKA,
RYNEK PRACY
O T

- Rozwój nowoczesnego rolnictwa, w tym gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego.
- Rosnące zainteresowanie zewnętrznymi produktami lokalnymi i ekologicznymi.
- Rozwój nowoczesnych technologii, w tym produkcji energii.
- Udogodnienia dla przedsiębiorców, w tym: ulgi podatkowe, przygotowanie terenów inwestycyjnych.
- Wykorzystanie potencjału demograficznego i ekonomicznego Tczewa, w związku z szeregiem współzależności gminy z koegzystencją gminy z miastem.

- Niedoinwestowanie gospodarstw rolnych.
- Pasywna postawa osób długotrwale bezrobotnych.
- Niekorzystne zmiany w środowisku zatrudnienia – wzrastające koszty pracy.
- Konkurencyjny rynek pracy lub korzystniejsza oferta inwestycyjna dla przedsiębiorców w najbliższych ośrodkach miejskich (Skarszewy, Starogard Gdański).
- Ewentualna stagnacja gospodarcza kraju lub kryzys gospodarczy.

- Obecność obiektów zabytkowych (m.in. obiekty wpisane do rejestru zabytków i ewidencji zabytków).
- Położenie gminy na terenie Kociewia, regionu etniczno-kulturowego, gdzie zachowała się regionalna tradycja, obyczaje i język.
- Licznie organizowane wydarzenia i imprezy kulturalne, realizowane w ramach promowania i upowszechniania kultury kociewskiej oraz integracji lokalnej społeczności.

- Zły stan techniczny niektórych obiektów ujętych w ewidencji zabytków, powodujący stopniowe niszczenie obiektów tradycyjnej zabudowy.

S W
O T
KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

- Objęcie dodatkowych obiektów i obszarów formą ochrony zabytków.
- Promowanie i propagowanie działalności kulturowej, w tym poszerzanie działalności instytucji kultury.
- Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie instytucji kultury.
- Poszerzenie oferty kulturalnej przez instytucje kultury.

- Presja urbanistyczna na tereny tradycyjnej zabudowy, w tym wprowadzanie zabudowy „obcej” kulturowo i krajobrazowo.
- Stopniowe niszczenie obiektów tradycyjnej zabudowy (brak lub źle przeprowadzone remonty i modernizacje).
- Propagowanie obcych kulturowo wzorców.
- Rozmycie odpowiedzialności za stan zabytków i brak skutecznej egzekucji za niszczenie zabytków.
- Zdarzenie losowe (pożary, klęski żywiołowe).
- Spadek znaczenia kultury i utrata tożsamości regionalnej wśród dzieci i młodzieży.
- Niewykorzystanie szans kulturotwórczych z powodu niewystarczającego zaplecza infrastrukturalnego instytucji kultury.

- W większości korzystne warunki agroekologiczne.
- rzeźba terenu nie stwarza w większości istotnych ograniczeń dla wdrażania procesów rozwojowych, a jednocześnie nie stanowi znaczącego potencjału prorozwojowego.
- Wartościowe walory przyrodnicze w części gminy (urozmaicony krajobraz, zasoby wodne, bogactwo fauny i flory).
- Relatywnie wysoki potencjał zasobów wodnych (bezpośrednie położenie nad Wisłą, obecność jezior polodowcowych).
- Obecność obszarowych form ochrony przyrody (Obszary Natura 2000, Obszar Chronionego Krajobrazu, użytki ekologiczne).
- Ustanowiona ochrona pomnikowa wartościowych okazów drzew.
- Stosunkowo niewielkie przekształcenia środowiska, w tym niski stopień zasklepienia gruntów.
- Obecność potencjału surowcowego (udokumentowane złoża).
- Bardzo dobrze rozwinięty system wodno-kanalizacyjny.
- Rozwinięty system zaopatrzenia w energię ciepłą (przewodową) - obecność sieci gazowej w większości miejscowości oraz sieci ciepłowniczej w obrębie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz os. mieszkaniowego Rokitki.
- Dostatecznie rozwinięty system przesyłu energii elektrycznej.
- Wzrastający stopień rozwoju sektora odnawialnych źródeł energii.
- Dostosowany do wymogów i standardów wspólnotowych oraz krajowego systemu gospodarki odpadami.
- Relatywnie wysoki udział odpadów zebranych selektywnie w stosunku do odpadów ogółem.

- Obecność terenów o znaczących utrudnieniach geologiczno-inżynierskich (dolina rzeki Wisły, podmokłe tereny Żuław Wiślanych wraz z gruntami słabonośnymi).
- Zły stan ogólny jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) lub brak prowadzonego regularnego monitoringu jakości wód (wymaga działań naprawczych).
- Niski wskaźnik lesistości w odniesieniu do średniej dla województwa i kraju.
- Obecność wyrobów zawierających azbest.
- Pojawiający się problem występowania tzw. „dzikich wysypisk”.

S W
O T
ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

- Współpraca z jednostkami zewnętrznymi w zakresie zachowania i ochrony cennych elementów i zasobów środowiska.
- Rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego.
- Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowego.
- Rozwój energetyki odnawialnej (zwłaszcza rozproszonej).
- Modernizacje istniejących, napowietrznych linii elektroenergetycznych, w tym ich przebudowy na linie kablowe (w terenach zurbanizowanych).
- Realizacja sieciowej infrastruktury zaopatrzenia w ciepło lub gaz.
- Realizacja zadań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów.
- Współpraca w ramach systemu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

- Degradacja walorów i zasobów środowiska przyrodniczego, poprzez ich nieracjonalne wykorzystanie lub brak właściwej ochrony prawnej.
- Zaprzeszczenie inwestycji w infrastrukturę techniczną.
- Obciążenie systemu elektroenergetycznego lub zakłócenia w dostawach energii elektrycznej.
- Nadmierny lub niekontrolowany rozwój systemów OZE (dużych instalacji) i związane z nim problemy z magazynowaniem energii i negatywnym oddziaływaniem na lokalny krajobraz.
- Częste zmiany przepisów prawa w zakresie gospodarowania odpadami.

- Stosunkowo liczne obiekty sportowo -rekreacyjne (kompleks sportowo-rekreacyjny, boiska gminne i szkolne, place zabaw).
- Sprzyjające walory przyrodnicze, wykazujące potencjał do rozwoju funkcji sportowej i turystyczno-rekreacyjnej.
- Walory antropogeniczne, zwłaszcza kulturowe (obecność obiektów i obszarów zabytkowych, zachowana kultura i tradycja kociewska).

- Brak funkcjonujących gminnych klubów sportowych.
- W dalszym ciągu niedostatecznie wykorzystany potencjał turystyczny (brak rozbudowanej oferty turystycznej, zwłaszcza poza okresem wakacyjnym).
- W dalszym ciągu niedostatecznie rozwinięta baza noclegowa na terenie gminy.
- Niski udział wydatków z budżetu gminy na rozwój turystyki.

S W
O T
SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

- Powołanie klubów sportowych i inicjatyw związanych ze sportem, rekreacją lub turystyką.
- Wzrost znaczenia turystyki jako istotnego sektora gospodarki w gminie (rozwój turystyki biznesowej, kulturowej, przyrodniczej i kwalifikowanej, wypoczynkowej).
- Modernizacja obiektów sportowych, tworzenie nowych przestrzeni do wykorzystania w celach sportowo-rekreacyjnych (w tym „Camper Parku”).
- Promowanie, zachęcanie mieszkańców (bez względu na wiek) do zdrowego, aktywnego trybu życia (np. poprzez realizację programów, inicjatyw, wskazywanie wzorców).
- Współpraca z gminami ościennymi, w tym z Tczewem poprzez tworzenie wspólnej oferty turystycznej, udostępnianie bazy noclegowej, zatrzymanie turysty „weekendowego” na dłuższy okres oraz wydłużenie sezonu turystycznego.
- Organizacja cyklicznych wydarzeń, które przyciągają turystów.
- Wspieranie oddolnych inicjatyw w zakresie sportu, rekreacji i turystyki zgodnie z kontynuacją zasady pomocniczości.

- Zmniejszenie zainteresowania sportem wśród dzieci i młodzieży.
- Brak aktywności fizycznej przez ludność w wieku „średnim” i seniorów.
- Zaprzestanie inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną i turystyczną.
- Potencjalna degradacja środowiska w przypadku nadmiernej koncentracji ruchu turystycznego (miejscowo).
- Pogłębiający się niski poziom aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.

- Zwarta struktura zabudowy znacznej części miejscowości.

- Postępujący proces suburbanizacji, zwłaszcza w miejscowościach bezpośrednio sąsiadujących z Tczewem.
- W dalszym ciągu niewystarczający stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (10,3%), przy jednoczesnej bardzo dużej licznie obowiązujących uchwał ws. planów miejscowych (rozdrobnienie planów).
- Obecność obiektów i obszarów wymagających poprawy estetyki zainwestowania.

S W
PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE
PRZESTRZENNE
O T

- Reforma przepisów prawa w kierunku ułatwienia procesu inwestycyjnego.
- Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania obszarów rozwojowych.
- Zwiększenie możliwości rozwoju zabudowy mieszkaniowej, w związku ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie.
- Optymalna koncentracja zabudowy, w tym przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy.
- Współpraca w ramach systemu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

- Wprowadzanie obiektów dysharmonijnych z otoczeniem.
- Rozpraszanie zabudowy (niekontrolowana presja inwestycyjna).
- Nadmiarowy, niekontrolowany rozwój obiektów uciążliwych dla otoczenia w bezpośrednim sąsiedztwie zwartej zabudowy mieszkaniowej (np. zakłady produkcyjne, duże gospodarstwa hodowlane).

- Funkcjonujące na terenie gminy podmioty i instytucje zaangażowane w zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego (zwłaszcza straż pożarna i policja).
- Niższy wskaźnik popełnianych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w stosunku do średniej dla województwa i kraju.
- Relatywnie czyste powietrze w skali roku, w tym brak dużych, punktowych emitorów zanieczyszczeń.
- Relatywnie niewielka w skali gminy powierzchnia terenów o znacznych nachyleniach.
- Obecność sieci melioracyjnej, jako obiekty służące przeciwdziałaniu skutkom potencjalnej powodzi.
- Zawarte porozumienie dotyczące funkcjonowania patroli ponadnormatywnych między Wójtem Gminy Tczew a Komendantem Wojewódzkim Policji w Gdańsku.

- Występujące okresowo zjawisko niskiej emisji w obszarach zwartej zabudowy i związane z tym okresowe pogarszanie stanu sanitarnego powietrza (w sezonie grzewczym).
- Wystąpienie na odcinku autostrady A1, dróg krajowych nr 22 i 91 oraz drogi wojewódzkiej nr 224 zagrożeń związanych z zwiększonym hałasem, zanieczyszczeniem powietrza oraz możliwością wystąpienia awarii (transport substancji niebezpiecznych).
- Znaczne zagrożenie suszą i związane z nią zagrożenia pożarowe.
- Występowanie obszarów zagrożonych powodzią oraz możliwość wystąpienia podtopień od wód gruntowych na terenie Żuław Wiślanych.
- Zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej w istniejących zakładach produkcyjnych.

S W
O T
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

- Wdrożenie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.
- Wdrożenie rozwiązań zabezpieczających samorząd przed atakiem cybernetycznym.
- Nowe inicjatywy w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa społeczności lokalnej (kursy i szkolenia w zakresie ochrony zdrowia, obronności, itp.).
- Wzrost świadomości społecznej nt. zagrożeń przyrodniczych, szkodliwości niektórych form działalności człowieka oraz możliwości przeciwdziałania zagrożeniom.
- Wyeliminowanie lub istotne ograniczenie źródeł niskiej emisji (główniej przyczyny okresowego zanieczyszczenia powietrza w gminie). Wyeliminowanie spalania śmieci.
- Adaptacja do postępujących zmian klimatu (m.in. inwestycje w „błękitno-zieloną” infrastrukturę).
- Rozwój monitoringu wizyjnego w miejscach publicznych.

- Brak regularnych inicjatyw na rzecz poprawy bezpieczeństwa społeczeństwa – kursy i szkolenia w zakresie ochrony zdrowia lub obronności.
- Konflikty społeczne wywołane sytuacją zewnętrzną.
- Wzrost poziomu przestępczości.
- Bierność społeczna w zakresie zgłębiania wiedzy i praktyki dotyczącej umiejętności radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach.
- Emisja zanieczyszczeń atmosferycznych z terenów sąsiednich.
- Postępujące zmiany klimatyczne.
- Wystąpienie klęski żywiołowej (huraganowych wiatrów, powodzi, nawałnic i gradobii, suszy i pożarów itd.).
- Wystąpienie istotnej awarii np. w transporcie substancji niebezpiecznych lub w funkcjonujących zakładach produkcyjnych.

- Obecność placówek podstawowej opieki zdrowotnej.
- Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich latach.
- Realizacja szeregu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz wspierania rodziny.
- Funkcjonujące instytucje pomocy społecznej.
- Wysoki wskaźnik przeciętnej wielkości mieszkań w stosunku do większości gmin sąsiednich.
- Dynamiczny wzrost liczby budynków i mieszkań komunalnych na terenie gminy.
- Wysoki potencjał Tczewa w zapewnianiu dostępu do usług publicznych, w tym społecznych i ochrony zdrowia.

- Niski udział wydatków na ochronę zdrowia.
- Występowanie problemów społecznych wśród mieszkańców (przemoc domowa, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm, niepełna rodzina lub wielodzietność).
- Przeciętne gminne zasoby komunalne na tle gmin ościennych.
- Brak mieszkań treningowych i wspomaganych.

S W
POLITYKA SPOŁECZNA
O T

- Stworzenie warunków do poprawy oferty medycznej, zwłaszcza w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej.
- Właściwie funkcjonująca (skuteczna) i odpowiednio finansowana pomoc społeczna.
- Wzrost standardów zamieszkania, w tym w zakresie mieszkalnictwa socjalnego.

- Niedostateczne środki finansowe na ochronę zdrowia lub ograniczony dostęp do kadr ochrony zdrowia, zarówno podstawowej opieki medycznej, jak i specjalistycznej.
- Skokowy wzrost zapotrzebowania na pomoc społeczną, związane z pojawieniem się zagrożeń dla zdrowia i życia ludności (m.in. choroby zakaźne, katastrofy naturalne, konflikty).
- Pogłębianie się problemów społecznych, w tym zubożenie społeczeństwa.
- Starzenie się społeczeństwa – wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym.
- Stagnacja na rynku mieszkaniowym lub degradacja warunków zamieszkania.

- Zadawalający poziom dostępności do usług oświatowych na poziomie przedszkolnym.
- Dynamiczny wzrost liczby uczniów w szkołach podstawowych.
- Dynamiczny wzrost liczby dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego.
- Obecność placówki ponadpodstawowej (technikum, szkoły branżowe).
- Stosunkowo aktywnie działające organizacje i stowarzyszenia lokalne.

- Niski wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w stosunku do gmin sąsiednich.
- Brak żłobka lub klubu dziecięcego.
- Przeważnie niższa frekwencja wyborcza w stosunku do średniej ogólnokrajowej.
- Niedostateczne wyposażenie szkół i bibliotek, szczególnie w nowoczesny sprzęt edukacyjny.

S W
O T
EDUKACJA I KAPITAŁ SPOŁECZNY

- Powołanie placówki opieki dla najmłodszych (opieki żłobkowej)
- Bliskość ośrodka akademickiego, jakim jest Trójmiasto.
- Sukcesywny wzrost aktywności obywatelskiej, zarówno w odniesieniu do spraw lokalnych, jak i wyborów powszechnych.
- Współpraca w ramach systemu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

- Spadek poziomu kształcenia lub brak wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej.
- Spadek zainteresowania społeczeństwa sprawami lokalnymi oraz bierność wyborcza.

- Sukcesywny wzrost dochodów ogółem, w tym dochodów własnych.
- Wysoki udział dochodów własnych, w porównaniu do pozostałych źródeł dochodów.

- Sukcesywny wzrost wydatków ogółem, w tym wystąpienie deficytu budżetowego.
- Znaczne uzależnienie działań proinwestycyjnych od możliwości finansowania zewnętrznego.

S
W
O
T

FINANSE SAMORZĄDOWE

- Dalszy wzrost dochodów (w tym dochodów własnych) gminy.
- Wysoka skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych zewnętrznych.
- Właściwie kierunkowane wydatki inwestycyjne.

- Spadek dochodów.
- Blokada lub ograniczenie środków zewnętrznych na działania rozwojowe.
- Niekorzystne trendy w sektorze finansowym na poziomie ogólnokrajowym (m.in. inflacja), w tym kryzys finansowy.
- Dalszy wzrost deficytu budżetowego.

2. ROZWÓJ STRATEGICZNY GMINY DO 2035 ROKU

2.1. WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju przedstawia pożądaną obraz stanu gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej Strategii. Ukazuje gminę w perspektywie strategicznej do 2035 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych celów i działań oraz osiągnięcie zamierzonych rezultatów. Wizja pełnić będzie funkcję scalającą i integrującą poszczególnych interesariuszy (odbiorców i uczestników) inicjatyw strategicznych. Może być też elementem wykorzystywanym w celach promocyjnych.

WIZJA ROZWOJU GMINY TCZEW

GMINA TCZEW DYNAMICZNIE ROZWIJA SEKTOR MIESZKANIOWY I AKTYWNIIE ZACHĘCA INWESTORÓW, OFERUJĄC ATRAKCYJNE TERENY PRZEMYSŁOWE, KTÓRE OTWIERAJĄ MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA. PRIORYTETEM JEST SYSTEMATYCZNY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ, GMINNEGO TRANSPORTU PUBLICZNEGO ORAZ WSPIERANIE DZIAŁAŃ PROWADZĄCYCH DO INTEGRACJI SPOŁECZNEJ. ATRAKCYJNE POŁOŻENIE SPRZYJA ROZWOJOWI PRZESTRZENI DO TURYSTYKI I REKREACJI. GMINA KIERUJE SIĘ ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA NATURALNEGO I RACJONALNYM WYKORZYSTANIEM JEGO ZASOBÓW.

Rozwój realizowany będzie w oparciu o równowagę pomiędzy wzrostem gospodarczym, ochroną środowiska i rozwojem społecznym mieszkańców (zasada zrównoważonego rozwoju, ang. *sustainable development*). Najważniejszą wartością dla gminy będzie ukształtowanie atrakcyjnej i przyjaznej przestrzeni do zamieszkania, pobytu i działalności gospodarczej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez sukcesywny rozwój infrastruktury technicznej (w szczególności w obszarach niedoinwestowanych), modernizację i rozbudowę dróg, poprawę dostępności cyfrowej, troskę o właściwy stan i jakość środowiska naturalnego, w tym powietrze, oraz aktywną partycypację społeczną wspieraną przez skuteczny Samorząd, a w konsekwencji wzrost gospodarczy.

Rozwój opierać się będzie na wykorzystaniu potencjałów wewnętrznych, w tym atutów środowiskowych (urozmaicony krajobraz młodogłacienny, obecność zwartych kompleksów leśnych i jezior polodowcowych, bogactwo fauny i flory, bezpośrednie położenie nad Wisłą) oraz historycznie ukształtowanych dziedzin gospodarki (rolnictwo, lokalna wytwórczość).

Rozwojowi społeczno-gospodarczemu sprzyjać będzie również bardzo wysoki potencjał w zakresie dostępności transportowej gminy. Związane jest to z przebiegiem ponadlokalnych ciągów komunikacyjnych (autostrada A1, drogi krajowe nr 22 i 91, droga wojewódzka nr 224). Z terenu gminy możliwe są dogodne i bezpośrednie połączenia komunikacyjne m.in. do Trójmiasta, Malborka, Elbląga, Grudziądza, Torunia oraz miejscowości kaszubskich. Istotne znaczenie będzie miała w przyszłości rozbudowa i modernizacja ww. dróg, co poprawi dostępność komunikacyjną. Ponadto infrastruktura kolejowa jest tutaj bardzo dobrze rozwinięta. Przebiegają tutaj linie kolejowe o znaczeniu państwowym, wraz ze stacjami i przystankami kolejowymi. Dodatkowo obszar gminy położony jest w stosunkowo bliskim sąsiedztwie Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy, obsługującego cywilny

ruch pasażerki. Dojazd transportem indywidualnym zajmuje tam około 1 godziny. Z lotniska realizowane są bezpośrednie loty pasażerskie do większych miast europejskich.

Szczególnie istotne jest również bezpośrednie sąsiedztwo Tczewa i Starogardu Gdańskiego, które zapewniają dogodny dostęp do usług publicznych. Sąsiedztwo i dobre skomunikowanie z miastem ułatwia dostęp do placówek oświatowych, przedszkoli, ośrodków zdrowia (w tym szpitala), sklepów czy centr handlowych, co znacząco ułatwia komfort życia. Istotna jest również dobrze rozwinięta komunikacja gminna „GTBUS”, która zapewnia dogodny dojazd mieszkańców do poszczególnych miejscowości gminnych. Znaczenie ma również możliwość podjęcia pracy w różnych sektorach oraz dalszego rozwoju kariery zawodowej. Rozwojowi społeczno-gospodarczemu sprzyjać będzie także położenie gminy w obrębie obszaru metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. Gmina Tczew jest bardzo dobrze skomunikowana z Trójmiastem, co stwarza wysokie perspektywy rozwoju dzięki dostępowi dużego rynku pracy oraz usług publicznych takich jak m.in. szkolnictwo wyższe, wyspecjalizowane ośrodki zdrowia. Ponadto niższe ceny nieruchomości i atrakcyjne położenie sprzyjać może rozwojowi lokalnego rynku nieruchomości.

Wzrost gospodarczy zamierza się osiągnąć poprzez dalszy rozwój przedsiębiorczości i otoczenia biznesu oraz wdrażanie innowacji i nowych technologii produkcji. Gmina zamierza promować i poszerzać ofertę inwestycyjną w celu przyciągnięcia nowych inwestorów (zachęty, uzbrojone tereny inwestycyjne), a ponadto, w dalszym ciągu zapewniać wsparcie istniejącym zakładom i firmom, działającym od lat na jej terenie. Znaczenie ma również położenie części gminy w obrębie tzw. Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej oraz obecnością znaczących zakładów produkcyjnych w skali regionu i Pomorza.

Kolejnym bodźcem prorozwojowym będzie rozwój sektora turystyki, opartego o wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, w tym bezpośrednie nadwiślańskie położenie. Rozwój sektora turystyki, w tym wzrost nakładów finansowych na jej rozwój przyczyni się do pełnego wykorzystania walorów turystycznych, zwłaszcza przyrodniczych i krajobrazowych.

Istotnym elementem będzie integracja społeczna mieszkańców i wykształcenie kapitału społecznego, przede wszystkim więzi międzyludzkich, stopnia zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpłyną one na jakość rządzenia, zwiększą poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym, a także przyczynią się do ograniczenia wykluczenia społecznego. W obliczu rosnącej niestabilności geopolitycznej w Europie Środkowo-Wschodniej spowodowanej wojną w Ukrainie oraz kryzysem migracyjnym na granicy Polski z Białorusią, szczególnie ważne staje się wprowadzanie rozwiązań związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem, ochroną ludności oraz obroną cywilną. W tym zakresie konieczne jest czynne zaangażowanie zarówno władz publicznych, organów ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, jak również mieszkańców gminy. W przypadku wystąpienia zagrożenia lub sytuacji kryzysowej niezbędne są działania mające na celu zabezpieczenie i ochronę zdrowia i życie ludzi, a tym samym budowania społecznej odporności.

Ponadto w celu osiągnięcia zakładanej wizji rozwoju istotne będzie zniwelowanie słabych stron oraz ukierunkowanie podejmowanych działań na zapobieganie zagrożeniom rozwojowym, zwłaszcza w zakresie wykluczenia cyfrowego i transportowego (zwłaszcza w odniesieniu do mniejszych wsi). Znaczenie będzie miała również aktywna promocja gminy „na zewnątrz”, w tym współpraca z innymi jednostkami administracji publicznej oraz organizacjami pozarządowymi.

Reasumując, zakłada się, że wszystkie wskazane powyżej komponenty wpłyną na osiągnięcie wysokiego poziom rozwoju gminy wiejskiej Tczew w horyzoncie 2035 roku. Efektem planowanych działań będzie nie tylko wzrost gospodarczy i rozwój społeczny, ale również ukształtowany zostanie wizerunek Gminy Tczew, jako nowoczesnej i przyjaznej środowisku i mieszkańcom.

2.2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Mając na względzie cel nadrzędny, jakim jest osiągnięcie zakładanej wizji rozwoju, formułuje się strategiczne założenia rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym – cele strategiczne i cele operacyjne.

Cele strategiczne mają charakter długofalowy i wskazują generalne kierunki postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. Cele operacyjne to narzędzie i sposoby realizacji poszczególnych celów strategicznych. Przewiduje się, że realizacja zakładanych celów wpłynie na osiągnięcie wysokiego poziom rozwoju gminy w horyzoncie 2035 roku.

Ukształtowane zostaną cztery zasadnicze sfery rozwoju (strefa społeczno-gospodarcza, kapitał ludzki i społeczny, mobilność i komunikacja, strefa przestrzenno-środowiskowa), wzajemnie na siebie oddziaływujące i wpływające na funkcjonowanie. Działania rozwojowe powinny zmierzać do równoważnego rozwoju wszystkich sfer. Efektem planowanych działań będzie nie tylko wzrost gospodarczy i rozwój społeczny, ale również ukształtowany zostanie wizerunek Gminy Tczew, jako nowoczesnej i przyjaznej środowisku i mieszkańcom.

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
1. Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej i poprawa warunków zamieszkania i wypoczynku 	1.1 Poprawa stanu i dostępności infrastruktury technicznej. 1.2 Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego i poprawa jakości życia. 1.3 Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjno-wypoczynkowej. 1.4 Rozwój przedsiębiorczości i otoczenia biznesu. 1.5 Rozwój gospodarstw rolnych i sektora rolno-spożywczego.
2. Wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego 	2.1 Kształtowanie i promowanie wartości kulturowych. 2.2 Poprawa jakości kształcenia i edukacji. 2.3 Ograniczenie problemów społecznych. 2.4 Rozwój kapitału społecznego i wzrost integracji społecznej. 2.5 Rozwój opieki zdrowotnej i ochrony zdrowia.

3. Rozwój dostępności komunikacyjnej i innowacji cyfrowej wraz z promocją gminy

- 3.1 Zwiększanie dostępności transportowej i powiązań komunikacyjnych.
- 3.2 Rozwój nowoczesnych technologii i innowacji cyfrowych.
- 3.3 Współpraca i promocja.

4. Ochrona środowiska, walorów przyrodniczych i potencjału kulturowego

- 4.1 Świadoma i racjonalna polityka przestrzenna.
- 4.2 Zachowanie materialnych zasobów kultury i dziedzictwa.
- 4.3 Ochrona i zachowanie walorów i zasobów środowiska.
- 4.4 Poprawa stanu i jakości środowiska oraz zapobieganie zagrożeniom naturalnym.

2.3. KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

Zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne realizowane będą za pośrednictwem kierunków działań oraz, tam gdzie jest to możliwe, konkretnych działań. Kierunki działań i poszczególne działania stanowią podstawę wdrażania Strategii. Kierunki działań i działania sformułowano zgodnie z koncepcją dotyczącą efektywnego zarządzania: *SMART* (ang. *Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound*). Polega ona na sformułowaniu celów **S**precyzowanych, **M**ierzalnych, **O**siągalnych, **R**ealistycznych i **O**graniczonych czasowo.

CEL STRATEGICZNY 1

ZWIĘKSZENIE KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ I POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA I WYPOCZYNKU

CEL OPERACYJNY 1.1.

POPRAWA STANU I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

1.1.1.	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, w tym: A. Budowa oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Tczew. B. Rozbudowa lub modernizacja istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. C. Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.
1.1.2.	Rozwój infrastruktury wodociągowej, w tym: A. Modernizacja gminnych ujęć wody w miejscowościach Boroszewo, Czarlin, Lubiszewo, Tczewskie Łąki, Waćmerek. B. Zapewnienie odpowiedniej przepustowości i sprawności pozostałych gminnych ujęć wody poprzez ich rozbudowę, przebudowę lub modernizację. C. Rozbudowa, przebudowa lub modernizacja istniejącej sieci wodociągowej.
1.1.3.	Rozwój infrastruktury odprowadzania i magazynowania wody opadowej, w szczególności z uwzględnieniem rozwiązań niebiesko-zielonej infrastruktury.
1.1.4.	Rozwój infrastruktury zaopatrzenia w gaz, w tym: A. Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 1000 MPa Gustoszyn – Wicko, na odcinku Gardeja-Kolnik. B. Budowa, rozbudowa lub modernizacja sieci gazowej. C. Wspieranie podłączeń odbiorców do sieci gazowej.
1.1.5.	Budowa rurociągu ropy naftowej relacji Gdańsk – Płock, stanowiącego II nitkę Rurociągu Pomorskiego.
1.1.6.	Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, w tym: A. Budowa napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 400 kV Choczewo – nacięcie linii Gdańsk Błonia – Grudziądz Węgrowo. B. Budowa stacji elektroenergetycznych 110/SN kV na potrzeby farm wiatrowych i fotowoltaicznych: FW Miłobądz – Tczew. C. Budowa, rozbudowa lub modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej. D. Przebudowa linii elektroenergetycznych napowietrznych na kablowe.
1.1.7.	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym: A. Realizacja wolnostojących urządzeń i instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych. B. Zwiększenie wykorzystania urządzeń indywidualnych (mikroinstalacji OZE).

CEL OPERACYJNY**WZROST POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA****KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA****1.2.1.**

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i ogólnodostępnej, w tym:

- A. Modernizacja i remonty obiektów i terenów użyteczności publicznej i terenów przestrzeni publicznej, terenów zieleni.
- B. Tworzenie nowych terenów zieleni, w tym zieleni urządzonej i „błękitno-zielonej” infrastruktury.
- C. Zagospodarowanie lub udostępnienie terenów zielonych na przestrzeń użyteczności publicznej.
- D. Rozwijanie istniejących terenów zielonych.
- E. Estetyzacja przestrzeni publicznej.
- F. Utrzymanie czystości i porządku przestrzeni publicznych i ogólnodostępnych.
- G. Okazjonalne i sezonowe aranżacje i wzbogacenie przestrzeni publicznych i ogólnodostępnych.
- H. Budowa, modernizacja i rozbudowa chodników, dróg dla pieszych i oświetlenia ulicznego.
- I. Usuwanie barier architektonicznych i zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i ogólnodostępnych, w tym obiektów użyteczności publicznej ze szczególnymi potrzebami i grup defaworyzowanych.
- J. Stosowanie jednolitego systemu identyfikacji i informacji w gminie.

1.2.2.

Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym:

- A. Wdrażanie systemu obrony cywilnej, w tym szkoleń i ćwiczeń dla mieszkańców.
- B. Podejmowanie działań i inicjatyw na rzecz utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa.
- C. Budowa systemu wykrywania i alarmowania ludności.
- D. Budowa magazynów zasobów ochronny ludności.
- E. Zabezpieczenie infrastruktury krytycznej działającej w gminie.
- F. Adaptacja istniejących budynków na obiekty zbiorowej ochrony ludności.
- G. Wdrożenie rozwiązań zabezpieczających samorząd przed atakiem cybernetycznym.
- H. Współpraca z policją, strażą pożarną oraz innymi służbami porządkowymi i bezpieczeństwa, w tym organizacyjna i rzeczowa.
- I. Monitoring wizyjny wybranych przestrzeni publicznych i ogólnodostępnych.
- J. Wsparcie inicjatyw, kursów i szkoleń na rzecz pogłębiania wiedzy i umiejętności praktycznych postępowania w sytuacjach kryzysowych.
- K. Realizacja inicjatyw mających na celu opiekę nad bezdomnymi psami i wolno żyjącymi kotami.

1.2.3.

Poprawa warunków zamieszkania w budownictwie komunalnym, w tym:

- A. Realizacja nowych budynków lub mieszkań komunalnych/socjalnych/treningowych lub wspomaganych.
- B. Modernizacja i remonty istniejących budynków i lokali komunalnych.
- C. Adaptacja budynków na cele mieszkalne.

1.2.4.	Wspieranie estetyki zainwestowania w budownictwie prywatnym, tym: A. Ustalanie jednolitych zasad zagospodarowania w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy. B. Wsparcie dla działań modernizacyjnych, w tym termomodernizacyjnych. C. Organizacja konkursów i zachęt mających na celu poprawę estetyki obiektów i przestrzeni. D. Przeciwdziałanie nielegalnym formom użytkowania przestrzeni. E. Uporządkowanie reklam i nośników reklamowych poprzez regulacje, w tym wykorzystanie mechanizmów ustawy krajobrazowej.
--------	---

CEL OPERACYJNY

POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEJ

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

1.3.1.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze, w świetle idei turystyki zrównoważonej, w tym: A. Rozwój szlaków wodnych poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury kajakowej oraz inicjatywy promujące tę formę aktywnej turystyki. B. Zagospodarowanie szlaków wodnych dla rozwoju turystyki kajakowej, w tym rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej. C. Budowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (altany, pomosty, miejsca do grillowania, wiaty, ławy, stoły itd.). D. Realizacja przedsięwzięć związanych z turystyką wodną. E. Realizacja ścieżek i tras rowerowych oraz przedsięwzięć związanych z turystyką rowerową. F. Stworzenie warunków do rozwoju turystyki wędkarskiej (w tym poprzez zarybianie jezior). G. Zagospodarowanie ogólnodostępnych miejsc do kąpieli i plaż (punkty biwakowe, miejsca postojowe dla kamperów, pomosty).
1.3.2.	Wzrost zasobności bazy turystycznej i okołoturystycznej, w tym: A. Budowa jednostek kultury, sportu i rekreacji. B. Budowa boiska sportowego na terenie wsi Szpęgawa. C. Rozbudowa bazy noclegowej. D. Rozwój agroturystyki. E. Rozbudowa i poprawa jakości bazy gastronomicznej, w tym wspieranie regionalnych tradycji kulinarnych. F. Utrzymanie we właściwym stanie istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej. G. Realizacja nowej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrznych i inne ogólnodostępne obiekty).
1.3.3.	Organizacja i promocja imprez i wydarzeń sportowych, turystycznych i kulturalnych.

CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OTOCZENIA BIZNESU	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
1.4.1.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców, w tym: A. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie informowania o usługach pośrednictwa zawodowego oraz ofertach pracy. B. Wsparcie kompetencji zawodowych mieszkańców w ramach współpracy z instytucjami z Trójmiasta. C. Organizacja praktyk i staży w Urzędzie Gminy i podległych jednostkach organizacyjnych. D. Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych.
1.4.2.	Rozwój sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym: A. Wsparcie przedsiębiorstw – ulgi lub zwolnienia w podatkach i opłatach lokalnych, pomoc w uzyskaniu dofinansowań, pomoc w dostępie do terenów inwestycyjnych. B. Rozwijanie współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.
1.4.3.	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej: A. Wytypowanie nowych terenów inwestycyjnych. B. Uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną. C. Rozbudowa i poprawa ofert inwestycyjnych na terenie gminy. D. Współpraca gminy z ARP, PARP i PSSE. E. Wsparcie innowacyjności i rozwoju sektorów wysokotechnologicznych.
1.4.4.	Tworzenie spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych.
1.4.5.	Kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy, w tym: A. Budowa terminalu intermodalnego w obrębie geodezyjnym Zajączkowo, w obszarze pomiędzy drogą nr 91 a istniejącą linią kolejową nr 9 (Gdańsk Główny - Warszawa Wschodnia). B. Modernizacja istniejącej i budowa nowej infrastruktury przeładunkowo-logistycznej śródlądowych portów handlowych na polskim odcinku MDW E-70, np. infrastruktury portowej śródlądowej na wysokości Zajączkowa, powiązane z terminalem intermodalnym w Zajączkowie. C. Rozpoznanie możliwości budowy przeładowni zlokalizowanej nad rzeką Wisłą i jej powiązanie z terminalem intermodalnym w Zajączkowie.

CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ GOSPODARSTW ROLNYCH I SEKTORA ROLNO-SPOŻYWCZEGO	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
1.5.1.	Rozwój i unowocześnienie gospodarstw rolnych, w tym: A. Wzmocnienie produktywności gospodarstw rolnych, w tym modernizacja gospodarstw i zwiększenie zasobności i jakości sprzętu, maszyn i urządzeń rolniczych. B. Wspieranie wykształconych kierunków produkcji rolnej i przemysłu rolno-spożywczego. C. Wspieranie nowych kierunków upraw lub hodowli. D. Wspieranie tworzenia miejsc pracy w rolnictwie. E. Organizacja spotkań związanych z nowoczesnymi formami działalności rolniczej. F. Wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego. G. Wspieranie rolnictwa odpornego na zmiany klimatu.
1.5.2.	Wzrost znaczenia lokalnych produktów rolniczych, w tym: A. Wspieranie lokalnego rynku rolno-spożywczego – lokalnego przetwórstwa, handlu detalicznego prowadzonego przez rolników, sprzedaży i dostaw bezpośrednich do konsumentów. B. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji produktów tradycyjnych, regionalnych lub ekologicznych.
1.5.3.	Wspieranie i promocja działalności sektora spożywczego, przetwórczego i rolnego: A. Współdziałanie z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego i innymi podmiotami w zakresie organizowania bezpłatnych szkoleń dla rolników oraz współpraca w upowszechnianiu wiedzy w zakresie rolnictwa przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Swarzędzie. B. Wspieranie organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność rolniczą. C. Promowanie ekologicznej produkcji rolniczej. D. Promowanie innowacji w rolnictwie. E. Promowanie wytwórczości produktów tradycyjnych, regionalnych lub ekologicznych. F. Wspieranie rolników w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

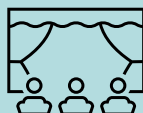

CEL STRATEGICZNY 2

WZMOCNIENIE KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO

CEL OPERACYJNY

KSZTAŁTOWANIE I PROMOWANIE WARTOŚCI KULTUROWYCH

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

2.1.1.	Budowa gminnej jednostki kultury.
2.1.2.	Wspieranie działalności instytucji kultury.
2.1.3.	Zwiększanie dostępności instytucji kultury zarówno instytucjonalnej, jak i poprzez dostosowanie oferty dla osób z niepełnosprawnościami, migrantów, młodzieży i seniorów.
2.1.4.	Wspieranie działalności organizacji i stowarzyszeń związanych z kulturą i twórczością regionalną (kół gospodyń wiejskich, twórców lub innych).
2.1.5.	Wspieranie rozwoju edukacji kulturalnej i artystycznej dzieci, młodzieży lub dorosłych.
2.1.6.	Organizacja i promocja cyklicznych lub okazjonalnych wydarzeń i imprez kulturalnych.
2.1.7.	Utrwalanie i upowszechnianie kultury i twórczości kociewskiej.
2.1.8.	Wzmocnienie uczestnictwa w kulturze, w tym poprzez technologię cyfrową (e-kultura, digitalizacja i udostępnianie zbiorów i zasobów archiwalnych).
2.1.9.	Udział i wspieranie udziału w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeniach kulturalnych i promocyjnych.
2.1.10.	Współpraca z innymi regionami w Polsce i na świecie, w celu wspierania interakcji pomiędzy tradycjami i kulturami.
2.1.11.	Przygotowywanie i wydawanie publikacji poświęconych dziedzictwu kulturowemu.

CEL OPERACYJNY	
POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I EDUKACJI	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
2.2.1.	Utworzenie placówek opieki dla najmłodszych, w tym: A. Budowa żłobka na terenie Gminy Tczew. B. Budowa przedszkola na terenie Gminy Tczew.
2.2.2.	Rozbudowa, modernizacja i doposażenie placówek oświatowych, kulturalnych i bibliotek.
2.2.3.	Rozbudowa i modernizacja zaplecza sportowego placówek oświatowych.
2.2.4.	Rozwój potencjału dydaktycznego, w tym: A. Podniesienie jakości kształcenia praktycznego w szkołach. B. Doskonalenie zawodowe nauczycieli. C. Wsparcie nauczycieli w zakresie przygotowania uczniów do zawodów, konkursów i olimpiad. D. Monitoring poziomu nauczania w placówkach oświatowych.
2.2.5.	Wzmocnienie kompetencji podstawowych z zakresu informatyzacji, przedsiębiorczości, nauki języków obcych oraz postaw społeczno-obywatelskich.
2.2.6.	Wsparcie rozwoju osób szczególnie uzdolnionych poprzez organizację konkursów lub zajęć dodatkowych.
2.2.7.	Wsparcie edukacji specjalistycznej, w tym dla osób o specjalnych potrzebach terapeutycznych lub dla osób z niepełnosprawnościami.
2.2.8.	Podniesienie poziomu zaangażowania rodziców w proces edukacyjno-wychowawczy.
2.2.9.	Inicjowanie i wspieranie działalności w zakresie organizacji i udoskonalania zajęć, wydarzeń pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć dydaktycznych i sportowych.
2.2.10.	Kompleksowe wsparcie szkół w zakresie edukacji dzieci cudzoziemskich (m.in. nauka języka polskiego jako obcego, zarządzanie klasą wielokulturową, wsparcie nauczycieli).

CEL OPERACYJNY	
OGRANICZENIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
2.3.1.	Wspieranie działań instytucji pomocy społecznej.
2.3.2.	Spójne oraz kompleksowe wspieranie rodzin.
2.3.3.	Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez m.in. rozwój infrastruktury sportowej, miejsc aktywnego wypoczynku, tworzenie miejsc i zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych.
2.3.4.	Podjęcie działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, w tym promocja profilaktyki i edukacji wśród dzieci i młodzieży.
2.3.5.	Aktywizacja osób starszych i rozwój systemu opieki senioralnej: A. Promocja Ogólnopolskiej Karty Seniora. B. Wspieranie działalności ośrodków wsparcia dziennego i klubów dla seniorów. C. Organizacja zajęć i wycieczek dla osób starszych i seniorów. D. Wsparcie z zakresu rozwoju usług opieki zdrowotnej (w tym dostępu do psychologa, rehabilitacji).
2.3.6.	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami, w tym likwidacja barier architektonicznych oraz komunikacyjno-informacyjnych, promowanie zatrudnienia i pomoc doraźna.
2.3.7.	Wspieranie inicjatyw na rzecz pomocy społecznej, w tym promocja i wspieranie idei wolontariatu.
2.3.8.	Wspieranie organizacji społecznych i stowarzyszeń prowadzących działania na rzecz utrzymania i wzrostu poczucia bezpieczeństwa.

CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
2.4.1.	Wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz działalności instytucji, organizacji i stowarzyszeń w zakresie prowadzenia aktywności społecznych i obywatelskich.
2.4.2.	Zwiększenie poziomu partycypacji mieszkańców w zarządzaniu gminą, w tym: A. Tworzenie mechanizmów i narzędzi konsultacji społecznych. B. Wzrost znaczenia i dostępności e-usług i e-urzędu.
2.4.3.	Tworzenie nowych, modernizacja oraz doposażenie świetlic wiejskich.
2.4.4.	Rozwój kompetencji osób dorosłych, w tym: A. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych osób dorosłych. B. Wspieranie reorientacji zawodowej osób poszukujących lub zmieniających pracę. C. Wspieranie postaw przedsiębiorczych i samozatrudnienia.
2.4.5.	Tworzenie warunków do rozwoju osobistego i edukacji przez całe życie.
2.4.6.	Integracja społeczna migrantów/Wzmocnienie kapitału społecznego i ograniczenie problemów społecznych poprzez integrację społeczną cudzoziemców.

CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ OPIEKI ZDROWOTNEJ I OCHRONY ZDROWIA	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
2.5.1.	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia.
2.5.2.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej w szczególności leczenia i profilaktyki chorób cywilizacyjnych, rehabilitacji oraz leczenia uzależnień.
2.5.3.	Poprawa jakości i dostępności oraz wspieranie rozwoju różnych form usług zdrowotnych, w tym pielęgnacyjno-opiekuńczych.
2.5.4.	Wspieranie inicjatyw na rzecz profilaktyki zdrowia oraz promocji zdrowia i zdrowego trybu życia.

2.5.5.

Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców, w tym:

- A. Organizacja zabaw, konkursów i imprez sportowych dla dzieci, młodzieży lub dorosłych.
- B. Powołanie klubów sportowych.

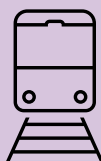

CEL STRATEGICZNY 3

ROZWÓJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ I
INNOWACJI CYFROWEJ WRAZ Z PROMOCJĄ GMINY

CEL OPERACYJNY

ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ I POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

3.1.1.

Poprawa jakości i dostępności układu komunikacyjnego, w tym:

- A. Budowa powiązania drogowego między terminalem intermodalnym w Zajączkowie a węzłem autostrady A1 w Stanisławiu.
- B. Remont, modernizacja, przebudowa lub rozbudowa dróg powiatowych.
- C. Remont, modernizacja, przebudowa lub rozbudowa dróg gminnych.
- D. Remont, modernizacja, przebudowa lub rozbudowa dróg wewnętrznych.
- E. Budowa nowych dróg gminnych i wewnętrznych.
- F. Modernizacja układu drogowego z uwzględnieniem infrastruktury zrównoważonej mobilności.

3.1.2.

Rozwój infrastruktury kolejowej, w tym:

- A. Modernizacja linii kolejowej E 65/C-E 65 na odcinku Warszawa - Gdynia w zakresie warstwy nadrzędnej oraz zasilania układu trakcyjnego.
- B. Przebudowa linii kolejowej nr 203 (na odcinku Tczew - Łąg Wschód) wraz z elektryfikacją i budową łącznicy z linią kolejową nr 201.
- C. Rewitalizacja linii kolejowej nr 131 Chorzów Batory - Tczew, odcinek Bydgoszcz Główna – Tczew.
- D. Budowa i modernizacja istniejących przystanków kolejowych.
- E. Realizacja węzłów przesiadkowych w Swarzędzie, Rokitkach Tczewskich, Czarlinie i Miłobądku.

3.1.3.

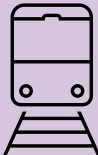
Modernizacja dróg transportu rolniczego.

3.1.4.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

3.1.5.

Budowa, rozbudowa lub przebudowa infrastruktury towarzyszącej ciągom komunikacyjnym (chodników, poboczy, parkingów, ścieżek rowerowych i innej infrastruktury towarzyszącej).

CEL OPERACYJNY	
ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ I POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
3.1.6.	Rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej, w tym: A. Budowa, rozbudowa, uzupełnienie i modernizacja sieci pieszej i rowerowej, w szczególności rowerowej o funkcji transportowej. B. Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i dostępności sieci pieszej i rowerowej wraz z modernizacją elementów niespełniających wymogów.
3.1.7.	Zwiększenie dostępności do usług komunikacji zbiorowej, w tym: A. Zwiększenie dostępności komunikacji gminnej. B. Organizacja linii metropolitalnych transportu zbiorowego współfinansowanych przez samorządy. C. Zwiększenie liczby przystanków autobusowych oraz modernizację przystanków istniejących.
3.1.8.	Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów o napędach alternatywnych, w tym elektrycznych.

CEL OPERACYJNY	
ROZWÓJ NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII I INNOWACJI CYFROWYCH	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
3.2.1.	Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu, w tym: A. Rozbudowa sieci światłowodowej. B. Wspieranie działań na rzecz udostępnienia innowacyjnych rozwiązań zapewniających dostępność i właściwą jakość połączeń internetowych, w tym technologii satelitarnych.
3.2.2.	Zwiększenie dostępności mobilnych sieci komórkowych, w tym: A. Poprawa przepustowości i jakości połączeń telefonii komórkowej. B. Poprawa przepustowości i jakości mobilnego Internetu w technologii 4G (LTE). C. Wspieranie działań na rzecz udostępnienia zasięgu mobilnego Internetu w technologii 5G.
3.2.3.	Wzmocnienie zarządzania danymi i zapewnienie ich interoperacyjności, w tym: A. Regularna inwentaryzacja i audyt zasobów danych. B. Implementacja standardów danych i interoperacyjności (opracowanie i wdrożenie wewnętrznych standardów wymiany, integracji i poprawności danych oraz dążenie do pełnej interoperacyjności systemów gminnych). C. Integracja z przyszłymi metropolitalnymi platformami danych oraz z istniejącymi systemami krajowymi w celu wymiany informacji między samorządami.
3.2.4.	Cyfryzacja obiegu dokumentów i automatyzacja procesów, w tym: A. Pełna cyfryzacja obiegu dokumentów wewnątrz urzędu i jednostek podległych. B. Automatyzacja kluczowych procesów administracyjnych w celu zwiększenia efektywności i zmniejszenia udziału manualnego przetwarzania danych.
3.2.5.	Rozwój e-usług publicznych oraz dostępności i jakości e-urzędu, w tym: A. Projektowanie e-usług zorientowanych na użytkownika (UX) i stosowanie metodyk <i>service design</i>. B. Doskonalenie form przekazu treści portalu internetowego Urzędu Gminy. C. Zwiększenie dostępności portalu internetowego Urzędu Gminy, dla osób niepolskojęzycznych – wprowadzenie innych wersji językowych. D. Poprawa jakości portali internetowych jednostek organizacyjnych i instytucji, podległych gminie. E. Stworzenie aplikacji mobilnej Gminy Tczew. F. Rozwój i poprawa funkcjonalności Systemu Informacji Przestrzennej gminy. G. Rozwój e-usług jednostek podległych np. biblioteka, ośrodki kultury, sportu i rekreacji, Szkoły, sołectwa itp. H. Regularne konsultacje z mieszkańcami i przedsiębiorcami (użytkownikami końcowymi) oraz iteracyjne testowanie i ulepszanie e-usług przed i po ich uruchomieniu.
3.2.6.	Wspieranie wykorzystania i rozwoju technologii cyfrowych w działalności gospodarczej.

3.2.7.	Popularyzacja metod i możliwości wykorzystania Internetu, zwłaszcza wśród osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym (inkluzyjność cyfrowa).
3.2.8.	Szkolenia i rozwój kompetencji cyfrowych, w tym: A. Kompleksowe programy szkoleniowe dla pracowników urzędu i jednostek podległych w zakresie zarządzania danymi, nowych technologii, cyberbezpieczeństwa, a także metodyk zwinnych i projektowania e-usług zorientowanych na użytkownika (UX). B. Promowanie i popularyzacja strategicznego podejścia do cyfryzacji.
3.2.9.	Aktywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych (głównie z programów unijnych) na realizację projektów cyfrowych.

CEL OPERACYJNY

WSPÓŁPRACA I PROMOCJA

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

3.3.1.	Stworzenie kompleksowej oferty turystycznej, w oparciu o zasoby materialne (infrastruktura, dziedzictwo kulturowe).
3.3.2.	Stworzenie kompleksowej oferty inwestycyjnej.
3.3.3.	Doskonalenie wykorzystania mediów społecznościowych w działaniach informacyjnych, promocyjnych i w dialogu ze społeczeństwem.
3.3.4.	Upowszechnienie informacji o gminie jako atrakcyjnym miejscu wypoczynku i inwestycji.
3.3.5.	Współpraca z jednostkami publicznymi w ramach: A. Współpracy lokalnej. B. Współpracy ponadlokalnej (międzygminnej i powiatowej). C. Współpracy regionalnej (wojewódzkiej). D. Współpracy krajowej (międzywojewódzkiej).
3.3.6.	Współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami funkcjonującymi na terenie gminy lub działającymi na rzecz gminy i regionu.

3.3.7.	Współpraca gminy w ramach lokalnej grupy działania (LGD), w tym w zakresie realizacji celów i założeń strategicznych działań rozwojowych (m.in. przedsiębiorczości, integracji społecznej, wsparcia mieszkańców, modernizacji i popularyzacji zabytków, wsparcia kultury, budowy i modernizacji infrastruktury oraz innych związanych z działalnością LGD).
3.3.8.	Zawiązanie współpracy partnerstwa (gminy partnerskie) w celu wymiany kulturalnej, gospodarczej i informacyjnej.

CEL STRATEGICZNY 4

OCHRONA ŚRODOWISKA, WALORÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ POTENCJAŁU KULTUROWEGO

CEL OPERACYJNY

ŚWIADOMA I RACJONALNA POLITYKA PRZESTRZENNA

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

4.1.1.	Budowa Centrum Samorządowo-Społecznego Gminy Tczew.
4.1.2.	Dążenie do zwartości zabudowy, w tym: A. Koncentracja zabudowy poszczególnych miejscowości, w oparciu o dostępną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. B. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na tereny otwarte, wartościowe przyrodniczo i zagrożone powodzią.
4.1.3.	Opracowywanie lub zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem nowych wyzwań i potrzeb rozwojowych.
4.1.4.	Opracowanie oraz cykliczna aktualizacja (zmiana) planu ogólnego gminy.
4.1.5.	Uświadamianie społeczności lokalnej w zakresie istoty i znaczenia racjonalnego planowania przestrzennego, w tym: A. Przeprowadzanie warsztatów, szkoleń lub spotkań. B. Zwiększanie roli partycypacji społecznej przy opracowaniu dokumentów planowania przestrzennego.
4.1.6.	Pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych, poprzez wykup oraz zmianę przeznaczenia na potrzeby funkcjonowania strefy aktywizacji gospodarczej.

4.1.7	Analiza i zarządzanie zjawiskiem „szarej strefy zamieszkania” w celu efektywnego planowania dostępności infrastruktury i usług publicznych.
4.1.8	Podjęcie działań na rzecz rewitalizacji, w tym: A. Delimitacja obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych. B. Rewitalizacja zidentyfikowanych obszarów problemowych (wymagających interwencji).

CEL OPERACYJNY

ZACHOWANIE MATERIALNYCH ZASOBÓW KULTURY I DZIEDZICTWA

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA

4.2.1.	Wspieranie prac konserwatorskich, w tym restauratorskich, renowacyjnych i rewaloryzacyjnych obiektów i obszarów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków).
4.2.2.	Adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji, w tym kulturalnych, turystycznych i społecznych.
4.2.3.	Powiększanie zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym: A. Aktualizacja katalogu obiektów i obszarów ujętych w ewidencji zabytków. B. Inwentaryzacja i digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego. C. Przygotowywanie i wydawanie publikacji poświęconych dziedzictwu kulturowemu. D. Poszukiwanie, odkrywanie i pielęgnowanie lokalności, tradycji, wierzeń, obrzędów charakterystycznych dla Gminy Tczew i regionu.
4.2.4.	Ochrona obiektów sakralnych, w tym: A. Renowacje i właściwa ekspozycja obiektów kultu religijnego, w tym kapliczek i krzyży. B. Utrzymanie i bieżąca konserwacja cmentarzy i miejsc pamięci.
4.2.5.	Ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych.

CEL OPERACYJNY	
OCHRONA I ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW ŚRODOWISKA	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
4.3.1.	Ustanowienie rezerwatu przyrody „Las w dolinie Szpęgawy”.
4.3.2.	Ustanowienie Parku Krajobrazowego Dolnej Wisły.
4.3.3.	Ustanowienie Kocińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
4.3.4.	Ustanowienie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego w miejscowości Szczerbiecin.
4.3.5.	Ustanowienie użytków ekologicznych.
4.3.6.	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo, w tym: A. Ochrona ustanowionych i tworzenie nowych form ochrony przyrody. B. Przeciwdziałanie fragmentacji składowych ponadlokalnego systemu przyrodniczego (korytarzy i płatów ekologicznych o randze ponadlokalnej). C. Promocja walorów przyrodniczych gminy. D. Przygotowywanie i wydawanie publikacji poświęconych walorom przyrodniczym.
4.3.7.	Racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi, w tym: A. Ochrona zwartych kompleksów leśnych. B. Zwiększenie lesistości.
4.3.8.	Racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych powierzchniowych.
4.3.9.	Ochrona i zachowanie gleb, w tym: A. Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami i degradacją. B. Minimalizacja przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów rolnych chronionych klas bonitacyjnych.
4.3.10	Racjonalne wykorzystanie zasobów surowcowych.

CEL OPERACYJNY	
POPRAWA STANU I JAKOŚCI ŚRODOWISKA ORAZ ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM NATURALNYM	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
4.4.1.	Wdrażanie rozwoju niskoemisyjnego, w tym: A. Zwiększenie wykorzystania źródeł energii odnawialnej. B. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz ograniczenie niskiej emisji poprzez wymianę nisko-sprawnych kotłów na paliwa stałe na urządzenia wysokosprawne i spełniające normy. C. Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizacje i stosowanie rozwiązań zmniejszających zużycie energii.
4.4.2.	Rozwój systemu gospodarki odpadami, w tym: A. Promowanie zasad gospodarki obiegu zamkniętego i efektywnego gospodarowania zasobami. B. Eliminacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych. C. Selektywne zbieranie odpadów. D. Usuwanie wyrobów zawierających azbest. E. Zmniejszenie zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa.
4.4.3.	Zapewnienie dobrego stanu wód, w tym: A. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej. B. Monitorowanie jakości wód. C. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. D. Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych. E. Wspieranie i promocja ograniczenia nadmiernego stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. F. Przygotowanie analizy techniczno-ekonomicznej gospodarowania ściekami w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń komunalnych do wód. G. Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do jcwp.
4.4.4.	Rekultywacja gruntów i zdegradowanych gleb, w tym: A. Eliminacja niekoncesjonowanej eksploatacji złóż. B. Rekultywacja terenów o niekorzystnych przekształceniach powierzchni ziemi, w tym wyrobisk. C. Poprawa warunków glebowych poprzez racjonalne nawożenie i stosowanie odpowiednich upraw.
4.4.5.	Ograniczenie uciążliwości akustycznych, w tym: A. Minimalizacja istniejących uciążliwości akustycznych. B. Zapobieganie potencjalnym uciążliwościom akustycznym.

CEL OPERACYJNY	
POPRAWA STANU I JAKOŚCI ŚRODOWISKA ORAZ ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM NATURALNYM	
	
KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA	
4.4.6.	Monitoring zanieczyszczeń środowiska i wdrożenie mechanizmów i narzędzi ograniczających działalność wpływającą na zanieczyszczanie.
4.4.7.	Ochrona przed podtopieniami, suszą i deficytem wody, w tym: A. Odbudowa budowli regulacyjnych w Dolnej Wiśle. B. Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych (prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach, zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych). C. Ograniczenie strat wody poprzez jej ponowne wykorzystanie do celów gospodarczych („deszczówka”, „szara woda”). D. Modernizacja, remont urządzeń melioracyjnych. E. Ograniczenie strat wody pitnej.
4.4.8.	Realizacja automatycznej stacji meteorologicznej, umożliwiającą wgląd na aktualną sytuację pogodową.
4.4.9.	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego, w tym: A. Przeciwdziałanie dalszej zabudowie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. B. Analiza skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym i rekomendacja zmian. C. Wdrożenie systemu monitorowania o podtopieniach i ich skutkach na obszarach zurbanizowanych i użytkach rolnych.
4.4.10.	Wspieranie rolnictwa odpornego na zmiany klimatu i innowacyjnego zarządzania wodą, w tym: A. Promocja i wspieranie stosowania technik rolnictwa precyzyjnego i systemów nawadniania efektywnych wodnie. B. Wspieranie upraw odpornych na suszę i dywersyfikacji produkcji rolnej. C. Działania na rzecz zwiększenia tzw. małej retencji w krajobrazie rolniczym (np. budowa małych zbiorników, stawów, zadrzewień śródpolnych). D. Organizacja szkoleń i edukacja rolników w zakresie zarządzania ryzykiem suszy i adaptacji do zmian klimatu. E. Wspieranie rozwiązań technologicznych i organizacyjnych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
4.4.11.	Edukacja ekologiczna mieszkańców, w szczególności w zakresie: A. Ochrony klimatu i jakości powietrza. B. Adaptacji do postępujących zmian klimatu, zwłaszcza przystosowania do ekstremalnych zjawisk pogodowych. C. Segregacji odpadów i szkodliwości spalania odpadów.

3. OCZEKIWANE REZULTATY I WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Wskazane kierunki rozwoju strategicznego wskazują na sposoby rozwiązywania najważniejszych problemów, zmniejszania barier rozwojowych, wzmacniania lokalnego potencjału oraz wykorzystywania zasobów własnych i szans pojawiających się w otoczeniu, a także łączenia działań z różnych dziedzin w zintegrowane projekty.

Struktura kierunków działań i działań tworzy logicznie powiązany system, który powinien zapewnić osiągnięcie zakładanych celów operacyjnych, co z kolei posłuży osiągnięciu celów strategicznych, a w konsekwencji sformułowanej wizji rozwoju. Ponadto, kierunki działań i działania, planowane w ramach poszczególnych celów, przenikają i uzupełniają się wzajemnie, umożliwiając efekt synergii (wartości dodanej) rozwoju strategicznego gminy Tczew.

W poniższej tabeli zaprezentowano sugerowane wskaźniki realizacji planowanych celów operacyjnych oraz trend zmian, obrazujący oczekiwany rezultat poszczególnych kierunków działań i działań, a tym samym przyszłościową ocenę stopnia realizacji Strategii.

W tabeli pominięto prezentację „wskaźników oczywistych”, dotyczących inwestycji jednostkowych, gdzie miarą jest realizacja lub brak realizacji (tak/nie). Dotyczy to m.in. ważnych dla wdrożenia zakładanej wizji rozwoju działań, jak np. Realizacja automatycznej stacji meteorologicznej, umożliwiającą wgląd na aktualną sytuację pogodową.

Ponadto zaprezentowane wskaźniki stanowią katalog otwarty, możliwy do modyfikacji i uzupełnień. Należy jednakże pamiętać, aby podczas raportowania efektów (por. rozdz. 7.2.) uwzględniać jednakowe wskaźniki, w celu rzetelnej analizy porównawczej i oceny skuteczności wdrażania Strategii Rozwoju. Nie oznacza to jednak, że w nie należy ich brać pod uwagę w ocenie końcowych rezultatów Strategii – przeciwnie, stanowią one podstawowe mierniki oceny.

Tab. 2 Sugerowane wskaźniki i oczekiwany trend zmian dla 1 celu strategicznego

CELE OPERACYJNE	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	MIARA	WARTOŚĆ BAZOWA	OCZEKIWANY TREND
Poprawa stanu i dostępności infrastruktury technicznej	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	193,1	↑
	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	%	95,6	↑
	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	205	↑
	Liczba zbiorników bezodpływowych na nieczystości	szt.	500	↓
	Długość sieci wodociągowej	km	222,7	--
	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	100,00	--
	Liczba zbiorników retencyjnych (obiektów małej retencji wodnej/„oczek”)	szt.	--	↑
	Długość kablowych linii elektroenergetycznych	m	124 765	↑
	Łączna moc wolnostojących urządzeń i instalacji OZE	MW	--	↑
	Liczba indywidualnych systemów OZE (mikroinstalacji)	szt.	ok. 320	↑
	Ilość środków z budżetu przeznaczona na utrzymanie zieleni	zł	487 154,74	↑

Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego i poprawa jakości życia	Ilość środków z budżetu przeznaczona na oświetlenie ulic, placów i dróg	zł	1 303 027,27	↑
	Liczba stwierdzonych przestępstw*	szt.	312	↓
	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	szt.	19,46	↓
	Stopień wykrywalności przestępstw	%	67,1	↑
	Liczba urzędzeń gminnego monitoringu wizyjnego	szt.	0	↑
	Liczba mieszkań komunalnych (ogółem)	szt.	29	↑
	Liczba mieszkań treningowych lub wspomaganych.	szt.	0	↑
Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjno-wypoczynkowej	Liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych (w tym m.in. stadionów, placów zabaw, boisk, siłowni itd.)	szt.	ok. 50	↑
	Liczba obiektów noclegowych	szt.	15	↑
	Liczba miejsc noclegowych	szt.	263	↑
	Liczba zorganizowanych imprez sportowych	szt.	ok. 10	↑
	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych	szt.	ok. 15	↑
Rozwój przedsiębiorczości i otoczenia biznesu	Liczba osób zatrudnionych w Urzędzie Gminy w ramach prac interwencyjnych	szt.	0	↑
	Liczba praktyk oraz staży w Urzędzie Gminy i podległych jednostkach administracyjnych	szt.	11	↑
	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	szt.	2022,3	↑
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	os.	1 681	↑
Rozwój gospodarstw rolnych i sektora rolno-spożywczego	Liczba gospodarstw rolnych*	szt.	533	↑
	Liczba pracujących w gospodarstwach rolnych*	os.	674	↑
	Liczba gospodarstw domowych z dochodem z działalności rolniczej*	szt.	528	↑
	Średnia wielkość gospodarstwa rolnego*	ha	19,95	↑
	Liczba gospodarstw rolnych prowadząca sprzedaż własnych produktów rolnych*	szt.	446	↑
	Udział działu Rolnictwo i łowiectwo w wydatkach budżetowych Gminy	%	10,89	↑

stan na 2023 r., a w przypadku braku aktualnych danych:

* stan na 2020 r.

Materiał źródłowy: Opracowane własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tczew oraz dane GUS.

Tab. 3 Sugerowane wskaźniki i oczekiwany trend zmian dla 2 celu strategicznego

CELE OPERACYJNE	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	MIARA	WARTOŚĆ BAZOWA	OCZEKIWANY TREND
Kształtowanie i promowanie wartości kulturowych	Liczba funkcjonujących świetlic wiejskich	szt.	22	↑
	Liczba inicjatyw kulturalnych zrealizowanych w świetlicach wiejskich	szt.	ok. 60	↑
	Budżet roczny instytucji kultury	zł	213 979,03	↑
	Liczba organizacji i stowarzyszeń związanych z kulturą i twórczością regionalną (kół gospodyń wiejskich, twórców lub innych).	szt.	17	↑
	Liczba zdarzeń – uczestnictwa w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeniach kulturalnych i promocyjnych	szt.	3	↑
Poprawa jakości kształcenia i edukacji	Liczba placówek żłobkowych i przedszkolnych	szt.	6	↑
	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli	os.	515	↑
	Liczba szkół podstawowych	szt.	5	--
	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	os.	1074	--
	Liczba szkół ponadpodstawowych	szt.	1	--
	Kwota dotacji celowych przeznaczona na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub ćwiczeniowe	zł	144 150,90	↑
	Kwota środków przeznaczona na doskonalenie zawodowe nauczycieli	zł	86 401,00	↑
Ograniczenie problemów społecznych	Odsetek mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	%	4,9	↓
	Liczba złożonych Niebieskich Kart	szt.	28	↓
	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	szt.	14	↓
	Liczba udzielonych porad, w tym terapeutycznych i psychologicznych	szt.	8	↑
	Liczba zorganizowanych spotkań (np. zespołu interdyscyplinarnego) w celu przeciwdziałaniu zjawisku przemocy	szt.	4	↑
	Liczba uczniów otrzymujących wsparcie finansowe w formie stypendium za wyniki w szkole	os.	130	↑
Rozwój kapitału społecznego i wzrost integracji społecznej	Liczba organizacji pozarządowych	szt.	36	↑
	Odsetek liczby osób pracujących w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	%	63,9	↑
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	3,1	↓
	Frekwencja w wyborach powszechnych	%	74,1	↑
Rozwój opieki zdrowotnej i ochrony zdrowia	Liczba aptek lub punktów aptecznych	szt.	2	↑
	Liczba przychodni lekarskich na 10 tys. mieszkańców	szt.	2	↑
	Liczba udzielonych porad lekarskich w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	szt.	26 142	↑
	Udział wydatków z budżetu na dział ochrony zdrowia	%	0,33	↑
	Liczba klubów sportowych	szt.	0	↑

CELE OPERACYJNE	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	MIARA	WARTOŚĆ BAZOWA	OCZEKIWANY TREND
	Liczba ćwiczących w klubach sportowych*	os.	0	↑

stan na 2023 r. a w przypadku braku danych:

* stan na 2022 r.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tczew oraz dane GUS.

Tab. 4 Sugerowane wskaźniki i oczekiwany trend zmian dla 3 celu strategicznego

CELE OPERACYJNE	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	MIARA	WARTOŚĆ BAZOWA	OCZEKIWANY TREND
Zwiększanie dostępności transportowej i powiązań komunikacyjnych	Długość dróg publicznych poziomu ponadgminnego o nawierzchni utwardzonej	km	108,8	↑
	Długość dróg publicznych poziomu gminnego o nawierzchni utwardzonej	km	60,4	↑
	Liczba zainstalowanych progów zwalniających na drogach gminnych	szt.	--	↑
	Długość dróg rowerowych	km	16,1	↑
	Liczba przystanków autobusowych (dane GUS)	szt.	165	↑
	Liczba punktów do ładowania pojazdów o napędach alternatywnych, w tym elektrycznych	szt.	0	↑
Rozwój nowoczesnych technologii i innowacji cyfrowych	Liczba miejscowości z dostępem do sieci światłowodowej	szt.	6	↑
	Liczba pracowników urzędu, którzy ukończyli kompleksowe szkolenie z zakresu kompetencji cyfrowych	os.	--	↑
	Udział procesów w pełni zautomatyzowanych w obiegu elektronicznym	%	--	↑
	Suma pozyskanych funduszy na realizację projektów cyfrowych	zł	--	↑
	Liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (GSM)	szt.	7	↑
	Liczba przeprowadzonych inwentaryzacji lub audytu zasobów danych podczas kadencji Rady Gminy	szt.	--	↑
	Liczba komputerów użytkowych w bibliotekach publicznych	szt.	11	↑
	Liczba zorganizowanych e-spotkań z władzami oraz pracownikami gminy	szt.	0	↑
Współpraca i promocja	Liczba zrealizowanych inicjatyw promocyjnych (bez względu na rodzaj)	szt.	0	↑
	Liczba gmin partnerskich	szt.	0	↑

stan na 2023 r.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tczew oraz dane GUS.

Tab. 5 Sugerowane wskaźniki i oczekiwany trend zmian dla 4 celu strategicznego

CELE OPERACYJNE	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	MIARA	WARTOŚĆ BAZOWA	OCZEKIWANY TREND
Świadoma i racjonalna polityka przestrzenna	Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	%	10,3	↑
	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego	szt.	105	↓
Zachowanie materialnych zasobów kultury i dziedzictwa	Liczba obiektów lub obszarów zabytkowych gminnych, w których zrealizowano prace konserwatorskie, restauratorskie, renowacyjne lub rewaloryzujące	szt.	0	↑
	Udział środków z budżetu przeznaczona na dział Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	%	2,0	↑
Ochrona i zachowanie walorów i zasobów środowiska	Lesistość	%	13,9	↑
	Powierzchnia odnowień i zalesień lasów	ha	0	↑
	Liczba zasadzonych drzew i krzewów	szt.	488	↑
	Stopień zasklepienia gruntów	%	6,1	↓
	Powierzchnia objęta obszarową formą ochrony przyrody	ha	1 274,29	--
	Liczba obiektowych form ochrony przyrody	szt.	14	↑
Poprawa stanu i jakości środowiska oraz zapobieganie zagrożeniom naturalnym	Emisja dwutlenku węgla	t	--	↓
	Liczba wymienionych nisko sprawnych i nieefektywnych urządzeń grzewczych (pieców na paliwo stałe)	szt.	--	↑
	Zużycie energii finalnej	Mwh/rok	--	↓
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.		↑
	Stosunek odpadów zebranych selektywnie do ogółu odpadów	%	48,8	↑
	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych (papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło)	%	51,6	↑
	Liczba koszy na śmieci	szt.	69	↑
	Ilość wyrobów azbestowych poddanych do utylizacji	Mg	155,34	↑
	Udział strat wody w łącznej ilości dostarczonej wody	%	18,5	↓
	Liczba zorganizowanych szkoleń i/lub warsztatów wśród mieszkańców z zakresu edukacji ekologicznej	szt.	2	↑

stan na 2023 r.

Materiał źródłowy: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tczew oraz dane GUS.

4. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Zgodnie z aktualnie obowiązującą ustawą o samorządzie gminnym, w strategiach rozwoju określa się model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, zawierający (art. 10e ust. 3 pkt 4):

- strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- system powiązań przyrodniczych,
- główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
- główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to zatem schemat obrazujący zbiór elementów, które w szczególny sposób wpływają na szeroko pojęty rozwój społeczno-gospodarczy, odbywający się na terytorium gminy. Model stanowi ilustrację założeń ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju lokalnego. Zobrazowane elementy przestrzenne należy traktować jako generalne wytyczne, których zasięg (zajętość przestrzenną) w tym w szczególności dla ustaleń związanych z użytkowaniem przestrzeni należy określić, doprecyzować i uszczegółowić w planie ogólnym gminy, stosownie do obowiązujących przepisów prawa. Zilustrowane zjawiska przestrzenne są zgeneralizowane do skali opracowania modelu, a ponadto obrazują główne (kluczowe) komponenty i potencjały, nie wykluczając zarówno modyfikacji ich zasięgu, jak i wyznaczenia w innym miejscu.

Gmina Tczew jest przeciętnej wielkości gminą wiejską, położoną w północnej części powiatu tczewskiego, na terenie województwa pomorskiego. Gmina odznacza się bardzo wysokim poziomem dostępności transportowej, dzięki dogodnym połączeniom drogowym i kolejowym. Przebiega tutaj odcinek autostrady A1 wraz z dwoma węzłami w Stanisławiu i Swarzędzie. Droga zapewnia dogodne połączenie z Trójmiastem oraz miastami zlokalizowanymi w południowej części kraju. Duże znaczenie mają również drogi krajowe nr 22 i 91 umożliwiające dojazd m.in. do Malborka, Elbląga, Grudziądza, Torunia, w tym także do przejścia granicznego z Niemcami w Kostrzynie nad Odrą. Istotną rolę pełni również droga wojewódzka nr 224, która zapewnia dojazd do miejscowości kaszubskich m.in. do Kościerzyny. Ww. ciągi komunikacyjne są szczególnie ważne dla obsługi województwa pomorskiego.

Na obszarze gminy istnieje rozwinięta infrastruktura kolejowa, przebiegają tutaj linie kolejowe o znaczeniu państwowym wraz z kilkoma stacjami i przystankami kolejowymi. Wskazuje się, że tczewski węzeł kolejowy stanowi jeden z najistotniejszych węzłów na Pomorzu. Z Tczewa możliwe są bezpośrednie połączenia kolejowe do wielu miast Polski, jak również obsługiwane są bezpośrednie połączenia zagraniczne. Na uwagę zasługuje także stosunkowo bliskie położenie Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku, do którego dojazd transportem indywidualnym nie powinien przekraczać 1 godziny.

W skład gminy wchodzi kilkadziesiąt miejscowości (wykaz przedstawiono w rozdz. 2.1. Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Tczew), spośród których wyodrębniono najważniejsze ośrodki funkcjonalne: tj. Rokitki, Swarzędz.

Rokitki stanowią centrum funkcjonalne w obrębie którego następuje szeroko rozumiane zaspokajanie potrzeb życiowych. Miejscowość ta stanowi główną strefę rozwoju zainwestowania mieszkaniowego i usług oraz ważną strefę aktywności gospodarczej. W obrębie Rokitek na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się dynamiczny rozwój zabudowy mieszkaniowej (głównie osiedla zabudowy wielorodzinnej). Związane jest to przede wszystkim z dogodnym położeniem komunikacyjnym, a także usytuowaniem w strefie podmiejskiej Tczewa. Ponadto miejscowość ta znajduje się częściowo w obrębie Pomorskiej Strefy Ekonomicznej, która funkcjonuje pn. „Podstrefa Rokitki”.

Swarożyn stanowi centrum osadnicze z relatywnie dobrze rozwiniętą ofertą usług dla mieszkańców. W obrębie wsi skupiają się funkcje edukacyjne, kulturowe, handlowo-gospodarcze oraz mieszkaniowe i rolnicze. Ponadto świadczone są usługi medyczne i ochrony zdrowia, a także znajdują się obiekty o charakterze sportowo-rekreacyjnym. Na terenie miejscowości w pobliżu węzła drogowego przy autostradzie A1 znajduje się centrum logistyczne z licznymi halami produkcyjnymi i magazynami. Miejscowość ta jest bardzo dobrze skomunikowana, z uwagi na przebieg ponadlokalnych ciągów komunikacyjnych (autostrada A1 wraz z węzłem drogowym, droga krajowa nr 22) oraz linii kolejowej wraz ze stacją dla pasażerów.

Za „ośrodki wspomagające” uznano miejscowości odznaczające się wysokim zaludnieniem oraz miejscowości wspomagające „centra funkcjonalne” na tle turystyczno-wypoczynkowym, kulturowym, religijnym, edukacyjnym, handlowo-gospodarczym i ochrony zdrowia tj.: Miłobądz, Lubiszewo Tczewskie, Turze, Stanisławie, Wędkowy, Czarlin.

Pozostałe miejscowości pełnią głównie funkcje rolnicze i mieszkalne oraz odznaczają się niskim lub bardzo niskim stopniem zaludnienia i przeważnie rozproszoną zabudową.

Gmina Tczew od strony wschodniej graniczy z Tczewem, z którym jest związana funkcjonalnie i przestrzennie. Miasto stanowi siedzibę administracyjną gminy, a w jego obrębie znajduje się Urząd Gminy. Na terenie gminy Tczew następuje proces suburbanizacji. Mieszkańcy koncentrują się głównie w miejscowościach bezpośrednio sąsiadujących z miastem, co może być związane z malejącą powierzchnią terenów inwestycyjnych w mieście, zwłaszcza mieszkaniowych. W sposób szczególnie problem ten występuje w północno-wschodniej części gminy, na terenie Żuław Wiślanych.

Gmina położona jest w rejonie odmiennych typów krajobrazu tj. na terenie Żuław Wiślanych oraz Pojezierza Kaszubskiego i Starogardzkiego. Gmina w większości zajęta jest przez użytki rolne, nie mniej występują tutaj obszary cenne pod względem przyrodniczym. Najwyższe walory przyrodniczo-krajobrazowe związane są przebiegiem doliny Wisły oraz rzeki Szpęgawa, jeziorem Damaszką oraz jez. Rokickim. Ponadto znajdują się tutaj zwarte kompleksy leśne oraz pojedyncze jeziora polodowcowe, które wraz z pofałdowaniem terenu tworzą malowniczy, sielski krajobraz cenny również pod względem przyrodniczym.

Pośród form ochrony przyrody, rozróżnionych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach gminy Tczew występują:

- Obszary Natura 2000:
 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Dolina Dolnej Wisły PLB040003;
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Dolna Wisła PLH220033;
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim PLH220067;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły;
- Użytki ekologiczne:
 - „Szczربیціńskie Jeziorko Strzebli”;
 - „Szczربیціńskie mokradła”;
 - „Szczربیціńskie sieweczki”;
- pomniki przyrody.

W przyszłości planowane są do ustanowienia następujące formy ochrony przyrody (ich zasięg, przedstawiony na rysunku Modelu, należy traktować jako orientacyjny, ostateczna granica zostanie sprecyzowana w stosownych aktach prawnych ustanawiających dany obszar):

- Rezerwat przyrody „Las w dolinie Szpęgawy”;
- Park krajobrazowy Dolnej Wisły;

- Kociewski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy w miejscowości Szczerbięcín;
- Użytki ekologiczne.

Analiza krajowych i wojewódzkich koncepcji systemu przyrodniczego oraz lokalnej struktury środowiska i jego przekształceń, pozwala na wytypowanie następujących komponentów współtworzących ponadlokalny system przyrodniczy gminy:

- komponenty o znaczeniu ponadregionalnym (wojewódzkich i krajowym);
 - korytarz ekologiczny „Doliny Dolnej Wisły” – obejmuje swym zasięgiem dolinę Wisły wraz z najbliższym otoczeniem łąkowo-pastewnym;
- komponenty o znaczeniu subregionalnym (powiatowym/międzygminnym):
 - korytarz ekologiczny „Otoczenia Doliny Szpegawy” - obejmuje swym zasięgiem dolinę rzeki Szpegawa wraz z najbliższym otoczeniem leśnym oraz łąkowo-pastewnym.

Ponadto na terenie gminy występują lokalne komponenty przyrodnicze (korytarze i płaty ekologiczne) o znaczeniu gminnym lub międzygminnym (rozdz. 5.4. Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Tczew).

Istotnym czynnikiem decydującym o jakości i warunkach życia ludności jest dostęp do infrastruktury technicznej. Dotyczy to w szczególności sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej, elektroenergetycznej oraz zarządzania usługami komunalnymi, w tym gospodarowania odpadami. Na terenie gminy Tczew sieć wodnokanalizacyjna jest bardzo dobrze rozwinięta. Zaznacza się, że niespełna wszyscy mieszkańcy podłączeni są do sieci wodociągowej, a dodatkowo system kanalizacji sanitarnej jest tutaj bardzo dobrze rozwinięty. Mieszkańcy nie podłączeni do sieci (zwłaszcza w obszarze zabudowy rozproszonej) korzystają z indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków sanitarnych, głównie ze zbiorników bezodpływowych. Ścieki bytowo-komunalne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Bałdowie, Miłobądzu, Swarzędzie i Turzu. W granicach gminy nie występuje czynne składowisko odpadów komunalnych oraz brak punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Tego typu obiekty występują w sąsiednim Tczewie.

Na system elektroenergetyczny gminy Tczew składają się:

- napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV relacji Pelplin–Gdańsk I;
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Gdańsk Błonia - Swarzędz, Bystra – Czatkowy;
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Gdańsk I – Miłobądz;
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Tczew – Miłobądz;
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Polmo – Subkowy;
- stacja elektroenergetyczna 110 kV „Miłobądz”;
- stacja elektroenergetyczna 110/15 kV „Swarzędz”;
- napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV;
- napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4 kV;
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

Przesyłanie energii elektrycznej do odbiorców umożliwia sieć napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych średniego oraz niskiego napięcia. W przyszłości planowana jest realizacja napowietrznej linii najwyższych napięć 400 kV Choczewo – nacięcie linii Gdańsk Błonia – Grudziądz Węgrowo.

Na terenie gminy Tczew przebiegają równoległe trasy dwóch gazociągów wysokiego ciśnienia tj. DN 400 MOP 5,5 MPa relacji Gustorzyn-Pruszcz Gdański oraz DN 500 MOP 8,4 MPa relacji Gustorzyn – Rzeszki. Obecnie realizowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 1000 MOP 8,4 MPa relacji Gustoszyn-Wicko na odcinku Gardeja-Kolnik.

W granicach gminy przebiega „Pomorski” rurociąg przesyłowy ropy naftowej. Ropociąg łączy rafinerię w Płocku z rafinerią w Gdańsku. W przyszłości planowana jest budowa drugiej nitki rurociągu, która przebiegać ma w przeważającej części na zachód od istniejącego ropociągu.

W odniesieniu do elementów infrastruktury społecznej należy zaznaczyć, iż są one stosunkowo dobrze rozwinięte. Funkcjonują tutaj bowiem ośrodki zdrowia, punkty apteczne, placówki oświatowe dla dzieci i młodzieży (technikum, szkoła branżowa, szkoły podstawowe, przedszkola). W granicach gminy znajdują się również jednostki ochotniczej straży pożarnej, a także funkcjonuje ośrodek pomocy społecznej. Na terenie gminy nie znajduje się natomiast żaden posterunek lub komisariat policji oraz nie funkcjonują gminne ośrodki kultury. Najbliżej położone tego typu obiekty zlokalizowane są na terenie miasta Tczewa.

Efektem przewidywanych działań rozwojowych (por. rozdz. 2) w wymiarze przestrzennym będzie między innymi ukształtowanie struktury osadniczej, której kluczowe rejony funkcjonowania i dalszego rozwoju oznaczono na rysunku modelu, tj. odpowiednio:

- głównie rejony funkcjonowania i rozwoju potencjału mieszkaniowego i obsługi ludności;
- główne rejony funkcjonowania i rozwoju potencjału produkcyjnego i aktywności gospodarczej;
- główne rejony funkcjonowania i rozwoju potencjału turystyczno-rekreacyjnego.

Jak wskazano na wstępie rozdziału, zobrazowane elementy przestrzenne, w tym także w/w rejony rozwoju poszczególnych potencjałów, są zgeneralizowane do skali opracowania modelu, a ponadto obrazują wyłącznie główne (kluczowe) komponenty i potencjały, nie wykluczając zarówno modyfikacji ich zasięgu, jak i wyznaczenia w innym miejscu – precyzyjne wytypowanie stref planistycznych, w tym ich profilu funkcjonalnego, dopuszczalnych rodzajów zabudowy i parametrów (jak intensywność zabudowy, wysokość zabudowy, udział powierzchni zabudowy, czy udział powierzchni biologicznie czynnej) nastąpi na etapie sporządzenia planu ogólnego gminy, stosownie do przepisów prawa.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowi integralną część niniejszej Strategii (zał. graficzny).

5. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie Tczew obejmować będzie tworzenie warunków przestrzennych podnoszących jej konkurencyjność i atrakcyjność, a także poprawę warunków życia mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między aktywnością ekonomiczną, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym.

Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego oraz właściwe ukierunkowanie dalszego rozwoju sieci osadniczej – harmonizacja rozwoju zabudowy oraz przeciwdziałanie nadmiernemu „rozlewaniu się” zabudowy. Dalszy rozwój i niezawodność systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej oraz warunków do zamieszkania i wypoczynku.

W kolejnych podrozdziałach omówiono generalne ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, dotyczące:

- zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,
- zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego
- zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,
- kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,
- zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,
- zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

5.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Przyjmuje się następujące **zasady ochrony środowiska i jego zasobów** zmierzające do zachowania, zrównoważonego wykorzystania i odnawiania poszczególnych składników środowiska przyrodniczego:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- ochrona ciągłości korytarzy ekologicznych przed wprowadzaniem istotnych barier antropogenicznych oraz przed nadmierną fragmentacją elementów tworzących system powiązań przyrodniczych, zwłaszcza zwartych kompleksów leśnych,
- zapewnienie i utrzymanie funkcjonalności systemu rowów i kanałów melioracyjnych (tereny łąkowo-pastwiskowe powinny funkcjonować jako tło ekologiczne, wspierające system powiązań przyrodniczych),
- zachowanie różnorodności biologicznej oraz zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami,

- ochronę wartościowych siedlisk roślinnych i zwierzęcych przed wycinką i zniszczeniem,
- ochronę i pielęgnację zieleni, w tym urządzonej,
- ochrona jakości powietrza atmosferycznego oraz przeciwdziałanie zmianom klimatycznym poprzez kreowanie gospodarki niskoemisyjnej i adaptację do postępujących zmian klimatycznych,
- poszanowanie przepisów ochrony przyrody, w tym w szczególności odnoszących się do poszczególnych form ochrony przyrody,
- ochrona walorów krajobrazowych,
- racjonalne gospodarowania zasobami użytkowymi środowiska,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego,
- kształtowanie właściwych postaw wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

W uzupełnieniu do powyższych zasad:

- **w zakresie ochrony powietrza** ustala się:
 - wdrażanie gospodarki niskoemisyjnej, w tym m.in.: wykorzystanie energii odnawialnej, w tym źródeł rozproszonych (jako urządzeń wspomagających lokalne wytwarzanie energii elektrycznej lub ciepłej), termomodernizacje budynków, stosowanie efektywnych energetycznie i niskoemisyjnych źródeł ciepła lub paliw stałych wysokiej jakości,
 - ograniczanie zjawiska „rozlewania się” zabudowy,
 - poprawę płynności ruchu drogowego poprzez modernizację nawierzchni dróg, przebudowę skrzyżowań, budowę nowych odcinków dróg,
 - wspieranie rozwoju alternatywnych środków transportu poprzez realizację tras rowerowych i pieszo-rowerowych, wyznaczanie pasów dla ruchu rowerowego na jezdniach,
 - wspieranie wdrażania rozwiązań technologicznych zabezpieczających przed nadmierną emisją,
 - kontrole w zakresie spełniania norm i standardów ochrony powietrza atmosferycznego,
 - lokalizacje nowych obiektów mogących powodować uciążliwości aerosanitarne wyłącznie przy zachowaniu dopuszczalnych norm emisji w środowisku oraz w bezpiecznym oddaleniu od skupisk zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej i usługowej;
- **w zakresie ochrony przyrody**, w odniesieniu do ustanowionych form ochrony przyrody, występujących w granicach gminy (por. Diagnoza), obowiązują stosowne akty prawne, z których wynikają m.in. zakazy, nakazy i ograniczenia w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu. Występowanie powierzchniowych lub obiektowych form ochrony przyrody niesie za sobą ograniczenia w możliwościach rozwoju zagospodarowania przestrzennego – gospodarowanie przestrzenią w obrębie form ochrony przyrody podporządkowane jest przede wszystkim celom przyrodniczym. W zależności od rodzaju formy ochrony przyrody może być ono bardziej restrykcyjne (np. zakazy zabudowy), lub mniej restrykcyjne (np. sytuowanie zabudowy ograniczone, ale możliwe pod pewnymi warunkami). Dla form ochrony przyrody występujących w granicach gminy:
 - w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (Dolina Dolnej Wisły PLB040003, Dolna Wisła PLH220033, Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim PLH220067) obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ochrona obszarów odznacza się zakazem podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru, w tym w szczególności mogących pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000; ponadto obowiązują stosowne plany zadań ochronnych – aktualnie, odpowiednio:

- dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (OSO) Dolina Dolnej Wisły PLB040003 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2015 poz. 1162 z późn. zm.);
- dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) - Dolna Wisła PLH220033 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2015 poz. 1163);
- dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) - Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim PLH220067 – nie został jak dotąd uchwalony plan zadań ochronnych; obowiązuje natomiast Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Starogard na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.;
- w odniesieniu do Obszarów Chronionego Krajobrazu obowiązują zasady gospodarowania określone w akcie prawnym aktualnie obowiązującym dla danego OCHK tj.
 - dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich – uchwała nr 569/XLV/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2022 w. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego 2022 poz. 3207);
 - dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły - Uchwała nr 83/VII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 września 2024 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły (Dz. Urz. Woj. Pom. 2024 r. poz. 4335).
- w odniesieniu do użytków ekologicznych (Szczerbięcińskie Jezioro Strzebli, Szczerbięcińskie mokradła, Szczerbięcińskie sieweczki) obowiązują zasady gospodarowania określone w aktach prawnych, aktualnie obowiązujących dla danego użytku ekologicznego – zawierają one m.in. ustalenia dotyczące obowiązujących zakazów, w tym zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania terenów użytków ekologicznych;
- w odniesieniu do pomników przyrody obowiązują zasady gospodarowania określone w aktach prawnych, aktualnie obowiązujących dla danego pomnika – w przypadku pomników przyrody ożywionej ochroną objęte są poszczególne obiekty w granicach lokalizacji, z zasięgiem korony i systemu korzeniowego.
- w odniesieniu do ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów zastosowanie znajdują uwarunkowania określone ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na podstawie której są stosowne rozporządzenia, określające m.in. listę gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy względem nich wprowadzone.
- w zakresie **ochrony krajobrazu** ustala się:
 - sukcesywne obejmowanie obszarów rozwojowych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w celu ustalenia jednolitych zasad zagospodarowania, w tym w zakresie zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu,
 - utrzymanie i wzmacnianie heterogenności krajobrazu, zwłaszcza w odniesieniu do ekosystemów leśnych oraz łąkowych i pastwiskowych,
 - ochronę gruntów rolnych i lasów przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
 - wspieranie rolnictwa ekologicznego jako formy gospodarowania nienaruszającej równowagi przyrodniczej,
 - ochronę zasobów dziedzictwa kulturowego zwłaszcza obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji zabytków,

- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- ochronę i renowację istniejących układów zieleni, w tym terenów zieleni urządzonej i cmentarzy,
- utrzymanie/dążenie do zwartej zabudowy miejscowości,
- poprawę estetyki zabudowy, poprzez m.in. utrzymanie dobrego stanu technicznego, remonty i modernizację zabudowy istniejącej, likwidację lub modernizację obiektów zdegradowanych, dostosowanie nowych obiektów i budynków do charakteru zabudowy tradycyjnej/regionalnej, z wyposażeniem w urządzenia z zakresu ochrony środowiska,
- dbałość o estetykę zainwestowania rekreacyjnego,
- przeciwdziałanie formom dysharmonii krajobrazu, w tym zabudowy o gabarytach i wysokości zakłócającej sylwetkę poszczególnych miejscowości i kompozycję układów zabudowy.

Zgodnie z obowiązującym audytem krajobrazowym województwa pomorskiego² wynika, że na terenie gminy Tczew wyznaczony został krajobraz priorytetowy Doliny rzeki Wisły (kod krajobrazu: 22-314.81-6), wobec którego wskazano katalog wniosków i rekomendacji. Zakres wniosków i rekomendacji dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych i krajobrazów posiada katalog otwarty i odnosi się w szczególności do: ochrony i kształtowania krajobrazów, ich wartości przyrodniczych, kulturowych, historycznych, architektonicznych, urbanistycznych, ruralistycznych, w tym obszarów zabudowanych wyróżniających się lokalną formą architektoniczną, oraz wartości estetyczno-widokowych, w tym w szczególności elementów ekspozycji, takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe³.

Na terenie objętym Strategią **występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wisła, Drybok, Motława oraz Kanał Młyński** o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat (1%) oraz o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat (10%). W celu przeciwdziałania zagrożeniu bezpieczeństwa ludności i jej mienia w obszarze szczególnie zagrożonym powodzią nie powinno lokalizować się nowej zabudowy stale związanej z gruntem, a ewentualne odstępstwo od zakazu zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w terenach istniejącej zabudowy lub dla obiektów niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, może nastąpić za zgodą właściwych organów, stosownie do przepisów prawa. W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego.

W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują m.in. przepisy zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r., Dz.U.2023 poz. 300) oraz ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r., Dz.U.2022 poz. 2379).

Ponadto tereny znajdujące się w ramach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo Wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na obszarze gminy Tczew **nie znajdują się zarejestrowane tereny zagrożone ruchami masowymi** ziemi. Jednocześnie wskazuje się, że strome zbocza skarpy wiślanej (o nachyleniu przekraczającym 15°) zagrożone są osuwaniem się mas ziemi. Wały te pełnią rolę przeciwpowodziową, wobec których prowadzone są działania prewencyjne zabezpieczające zbocza przed osuwaniem.

² Przyjęty został na mocy uchwały nr 190/XVII/25 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lipca 2025 r.

³ Wykaz wniosków i rekomendacji na poziomie regionalnym wymieniono w rozdz. 7.1. Wyników Audytu Krajobrazowego Województwa Pomorskiego, natomiast na poziomie lokalnym w karcie krajobrazowej wyznaczonego krajobrazu priorytetowego Doliny rzeki Wisły (kod krajobrazu: 22-314.81-6).

Obserwacje i rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy prowadzi Starosta, co wskazuje art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska.

Ryzyko wystąpienia ruchów grawitacyjnych może wzrosnąć, gdy stoki te nie będą porośnięte roślinnością w wystarczającym stopniu. Korzenie drzew przytrzymują bowiem zwietrzeliny skalne, uniemożliwiając tym samym ich zsuniecie ze skarp. Istotny wpływ na ryzyko wystąpienia ruchów grawitacyjnych posiada również budowa geologiczna stoków.

Występujące w gminie duże spadki (powyżej 15°) powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej lub lokalizacja zabudowy powinna być poprzedzona ekspertyzą geotechniczną, w celu określenia stopnia ryzyka. W przypadku sytuowania zabudowy na terenach o wyższych spadkach rekomenduje się o zaniechanie czynności likwidacji istniejącej roślinności oraz jej racjonalnego wkomponowania w przestrzeń inwestycyjną. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych.

5.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zasoby dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków, obiekty i obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne wykazano w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

Generalną zasadą będzie zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego, walorów architektonicznych i historyczno-kulturowych, a także konserwacja, rewaloryzacja i porządkowanie zabytkowych obszarów i obiektów. Planuje się także zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Ponadto należy dążyć do upowszechniania, wiedzy w zakresie rozpoznawania walorów i obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej polegać będzie na działaniach, podejmowanych przez organy administracji publicznej, dotyczących:

- zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałania kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków;
- kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W celu dopełnienia ochrony ustala się również prowadzenie zadań z zakresu opieki nad zabytkami:

- naukowego badania i dokumentowania zabytków;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytków oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytków w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytkach i ich znaczeniu.

Wszystkie obiekty zabytkowe podlegają ochronie na mocy prawa, w tym ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Szczegółowe zasady zagospodarowania, w tym zakazy, nakazy, zalecenia, sprecyzowane zostaną na etapie sporządzenia aktów planowania przestrzennego.

5.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Istotnymi czynnikami decydującymi o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej jest środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to komponenty warunkujące dalszy rozwój przestrzenny, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych. Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju (*ang. sustainable development*).

Generalnym celem polityki rozwoju w zakresie zagospodarowania przestrzennego będzie tworzenie warunków przestrzennych podnoszących konkurencyjność i atrakcyjność, poprawę warunków życia mieszkańców, zachowanie równowagi między aktywnością ekonomiczną, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez kształtowanie optymalnej struktury zagospodarowania terenów i ładu przestrzennego oraz właściwe ukierunkowanie dalszego rozwoju sieci osadniczej.

Realizacja w/w celu generalnego możliwa będzie dzięki systematycznej realizacji poszczególnych **ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów**, a mianowicie:

- zapewnienie ładu przestrzennego poprzez racjonalne kształtowanie struktur przestrzennych, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych,
- tworzenie warunków, w tym prawa lokalnego, do harmonizacji i estetyzacji zabudowy, zarówno dla istniejących terenów zabudowy, jak i nowych stref rozwojowych (na etapie aktów planowania przestrzennego),
- wzmocnienie najważniejszych ośrodków funkcjonalnych – miejscowości Rokitki i Swarżyn, jako głównych ośrodków rozwoju, oddziaływujących i stymulujących wzrost gospodarczy całej gminy,
- wzmocnienie miejscowości zaliczonych do „ośrodków wspomagających” – jako wielofunkcyjnych ośrodków wspierających rozwój lokalny, ze względu na skomunikowanie, ludność oraz funkcje,
- wzmocnienie pozostałych miejscowości, jako zaplecza dla głównego ośrodka rozwoju i ośrodków wspomagających,
- harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem dbałości o estetykę zainwestowania i zagospodarowania terenów, przeciwdziałanie nadmiernemu „rozlewaniu się” zabudowy, a także poprawę standardów życia, w tym poprawę dostępności i jakości infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- wytypowanie stref gospodarczych/ aktywności gospodarczej (na etapie aktów planowania przestrzennego), a w dalszej kolejności przygotowanie potencjalnych stref inwestycyjnych, w tym ich uzbrojenie,
- wykorzystanie potencjału rekreacyjno-turystycznego, poprzez rozwój indywidualnych form rekreacji oraz turystyki przyrodniczej i kwalifikowanej, rozwój ogólnodostępnej bazy sportowo-rekreacyjnej i usług turystyki, z uwzględnieniem minimalizacji oddziaływania na zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- ustala się, że naczelną zasadą zagospodarowania obszaru wokół jeziora Damaszków, w obrębach Turze i Boroszewo, powinna być bezwzględna ochrona bezcennych, zachowanych w bardzo wysokim stopniu walorów przyrodniczych krajobrazu wiejskiego, z dopuszczeniem rozwoju nowej

zabudowy na zasadzie kontynuacji sposobu zabudowy ruralistycznej, skoncentrowanej wzdłuż dróg tzw. „ulicówki” oraz stosowaniu form architektonicznych współczesnych, lecz wynikających z miejscowej tradycji, na zasadzie dobrego sąsiedztwa i podtrzymania ciągłości historii;

- zachowanie przestrzeni wartościowych przyrodniczo, w tym zwłaszcza ochronę ustanowionych powierzchniowych form ochrony przyrody,
- zachowanie przestrzeni wartościowej kulturowo, w tym dalsze kształtowanie tożsamości regionalnej i klimatu społecznej akceptacji dla ochrony dziedzictwa kulturowego, zachowanie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych.

Na terenie gminy wiejskiej Tczew występują **szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej**, co związane jest ze wzmożonym zainteresowaniem gruntami mieszkaniowymi. Powyższe twierdzenie uzasadniają:

- bardzo dobra dostępność komunikacyjna zewnętrzna, wynikająca głównie z obecności ciągów komunikacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym (transport drogowy oraz kolejowy), a także relatywną bliskością portu lotniczego w Gdańsku, a co za tym idzie wysokim potencjałem w zakresie „udostępnienia” przestrzeni gminy dla potencjalnych mieszkańców oraz przedsiębiorców, również sezonowych;
- planowanych dalszych inwestycji w infrastrukturę komunikacyjną, zwłaszcza dotyczące przebudowy lub rozbudowy dróg ponadlokalnych oraz infrastruktury kolejowej;
- położenie gminy w obrębie Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia - Sopot i związanego z tym dużym zainteresowaniem terenami/gruntami mieszkaniowymi (popartego wydawanymi decyzjami o warunkach zabudowy na cele mieszkaniowe, dużym zainteresowaniem zakupem nieruchomości wskazanych w planach pod zabudowę mieszkaniową);
- sukcesywny wzrost liczby ludności na przestrzeni ostatnich lat oraz pozytywne prognozy demograficzne na najbliższe lata;
- wyraźny wzrost gęstość zaludnienia na przestrzeni dziesięciolecia, zwłaszcza miejscowości okalających miasto Tczew (badania z rok i 2011 i 2021, por. opis w rozdz. 3.1.1. Diagnozy , w tym ryc. 13 i 14);
- stosunkowo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, wpływające pozytywnie na atrakcyjność gminy, jako miejsca „do życia” i prowadzenia działalności gospodarczej;
- wyraźnie niższe niż w bliskim (np. miasto Tczew, Starogard Gdański) i dalszym otoczeniu (Trójmiasto) cenami nieruchomości;
- wysoka dostępność usług i możliwości oferowanych przez bezpośrednio sąsiadujące miasto Tczew oraz bliskie sąsiedztwo (m.in. dostęp do placówek oświatowych, kulturowych, handlowych, komunikacyjnych, społecznych, ochrony zdrowia, atrakcyjne miejsca pracy i rozwoju itp.).
- dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego. Na przestrzeni ostatnich lat na terenie gminy zaobserwowano:
 - wyraźny i systematyczny wzrost liczby budynków mieszkalnych, z ok. 2,6 tys. w 2015 roku do ok. 3,5 tys. w 2024 r. (średnio ok. 88 szt./rok);
 - znaczący i systematyczny wzrost liczby mieszkań (średnio ok. 168 szt./rok);
 - wzrost powierzchni użytkowej mieszkań ogółem o ponad 163 tys. m² (średnio ok. 16,4 tys. m²/rok);
 - wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej w przeliczeniu na 1 osobę o ponad 6 m².

Ponadto na terenie gminy wiejskiej Tczew zamieszkuje wiele osób, które nie dokonują formalnego meldunku, ani nie wskazują jej jako swojego miejsca zamieszkania, przez co osoby te nie są uwzględnione w oficjalnych statystykach GUS. W efekcie rzeczywista liczba mieszkańców jest wyższa niż wynika to z ewidencji, co prowadzi do zjawiska tzw. „szarej strefy zamieszkania”, a rzeczywiste potrzeby mieszkaniowe gminy są znacznie wyższe, niż wynikałoby to ze statystyk.

Powyższe uwarunkowania, wsparte przewidywanymi działaniami rozwojowymi, m.in. w zakresie dalszej poprawy mobilności i dostępności (cel strategiczny 3 – zob. rozdz. 2), spowodują, że gmina będzie w stanie konkurować z ośrodkami miejskimi, zwłaszcza Tczew i Trójmiasto, chociażby niższymi cenami nieruchomości, przy jednocześnie zbliżonym dostępie (czas dojazdu, w tym dogodny transport drogowy i kolejowy) do usług i rynku pracy oferowanego przez te miasta. Trend napływania ludności, głównie z dużych ośrodków miejskich, jest zauważalny i prowadzi do stwierdzenia, że wskazane jest wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Mając na względzie opisany stan rzeczy i przewidywane procesy rozwojowe **określa się następujące szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:**

- zwiększenie dostępności terenów pod zabudowę mieszkaniową, w tym:
 - wyznaczenie nowych obszarów inwestycyjnych związanych z funkcją mieszkalną – zarówno na etapie planu ogólnego, jak i opracowanie nowych lub dostosowanie dotychczasowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do faktycznego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową;
 - rozwój infrastruktury wspierającej osadnictwo – zapewnienie odpowiedniego dostępu do „mediów” (woda, kanalizacja, energia elektryczna i ciepła, itd.) oraz ukształtowanie lub poprawa układu komunikacyjnego w obrębie nowych terenów mieszkaniowych;
 - harmonijny rozwój przestrzenny – uporządkowanych struktur urbanistycznych, sprzyjających zarówno mieszkańcom, jak i efektywnemu wykorzystaniu przestrzeni;
- dostosowanie rozwoju zabudowy do rzeczywistych trendów demograficznych:
 - planowanie rozwoju mieszkaniowego w oparciu o rzeczywiste potrzeby gminy, wynikające z zakładanego, bardzo wysokiego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, pomimo prawdopodobnie niedoszacowanych danych demograficznych (por. opis powyżej dot. tzw. „szarej strefy zamieszkania”);
 - wsparcie dla budownictwa sprzyjającego osiedlaniu się rodzin – zapewnienie atrakcyjnych warunków inwestycyjnych dla budowy domów jednorodzinnych i osiedli mieszkaniowych;
 - zapewnienie równomiernego rozwoju sołectw – wspieranie powstawania nowych inwestycji mieszkaniowych we wszystkich częściach gminy, z zachowaniem ich lokalnego charakteru;
- tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego:
 - ułatwienia administracyjne – tworzenie lub dostosowanie (zmiany) aktów planowania przestrzennego do potrzeb mieszkańców i inwestorów, przy zachowaniu zasad ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju;
 - wspieranie projektów mieszkaniowych odpowiadających na realne potrzeby gminy oraz zapewniających rozwój infrastruktury towarzyszącej;
 - promowanie energooszczędnych i ekologicznych oraz innowacyjnych rozwiązań – zachęcanie do stosowania nowoczesnych technologii budowlanych, zwiększających efektywność energetyczną budynków oraz promowanie rozwiązań, które przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju przestrzeni mieszkaniowej.

Podsumowując, szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej określa się jako bardzo wysokie oraz dopuszcza się, na etapie sporządzania planu ogólnego gminy, określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru, o którym mowa w akcie wykonawczym planu ogólnego.

5.4. ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego, tzn. obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m.² Realizacja tego typu obiektów może nastąpić wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie. Rekomenduje się, aby przy planowaniu lokalizacji tego typu obiektów kierować się zasadami:

- dobrego skomunikowania, tj. lokalizacja powinna zapewnić dogodny dojazd transportem samochodowym (preferencja dla terenów w bliskości węzłów transportowych), przy jednoczesnym unikaniu lokalizacji powodujących znaczące utrudnienia i nadmierne natężenie ruchu;
- zapewnienia wystarczającej liczby miejsc parkingowych, uwzględniającej potrzeby klientów i pracowników;
- bliskości przystanku/ przystanków komunikacji zbiorowej, których dostępność ograniczać będzie ruch samochodowy;
- uwzględniania opinii mieszkańców i interesariuszy w procesie przygotowania inwestycji;
- unikanie negatywnego wpływu na krajobraz i środowisko, w tym preferencja dla stosowania rozwiązań proekologicznych.

Ostateczny wybór lokalizacji powinien wynikać z analizy obejmującej potencjał biznesowy przedsięwzięcia, jak również wpływ na przestrzeń gminy oraz lokalną społeczność.

5.5. ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa, a także pod warunkiem uwzględnienia uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych oraz dotyczących ochrony zdrowia i życia ludzi.

Zakłada się, że **inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym** wymienione w rozdz. 2, w tym odnoszące się do infrastruktury transportowej i technicznej, zostaną zrealizowane.

Ponadto planuje się realizację licznych **inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym**, w tym m.in.:

- w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, takich jak m.in.:
 - budowa nowych dróg gminnych w celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych,
 - modernizacja lub rozbudowa dróg w obrębie terenów zabudowy istniejącej lub planowanej, sukcesywnie według potrzeb,
 - realizacja tras rowerowych lub pieszo-rowerowych poprzez ich budowę, wyznaczenie lub oznakowanie,
 - realizacja szlaków turystycznych przez ich wyznaczenie lub oznakowanie,
 - tworzenie ogólnodostępnych parkingów;
- w zakresie infrastruktury technicznej, takich jak m.in.:
 - dalsza rozbudowa lub budowa sieci i obiektów infrastruktury wodociągowej,
 - dalsza rozbudowa lub budowa sieci i obiektów infrastruktury kanalizacyjnej,
 - realizacja nowych oraz modernizacje i remonty istniejących linii elektroenergetycznych, w tym skablowanie linii napowietrznych niskiego i średniego napięcia,
 - modernizacje i remonty oraz budowa nowych stacji transformatorowych,
 - usprawnianie systemu gospodarki odpadami poprzez segregację odpadów i ich zbieranie z terenów gminy w sposób zorganizowany,
 - uzbrojenie terenów inwestycyjnych;

- w zakresie obiektów i urządzeń publicznych oraz towarzyszącej infrastruktury, takich jak m.in.:
 - budowa, modernizacja, rozbudowa, przebudowa lub doposażenie parkingów, dróg, chodników, oświetlenia ulicznego, terenów zieleni urządzonej, placów zabaw i siłowni zewnętrznych, boisk sportowych, obiektów małej architektury itp.,
 - remonty i modernizacje (w tym termomodernizacje) obiektów użyteczności publicznej,
 - realizacja infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej ogólnodostępnej,
 - realizacja systemu oznakowania i promocji dziedzictwa kulturowego,
 - odnowa i renowacja obiektów zabytkowych i historycznych.

Najważniejsze kierunki działań lub działania w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego wskazano w rozdziale 2 niniejszej Strategii.

5.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Układ **komunikacji drogowej** na terenie gminy Tczew stanowić będą:

- układ nadrzędny:
 - autostrada A1 („tzw. Bursztynowa), relacji Nowe Marzy – Rusocin, wraz z dwoma węzłami komunikacyjnymi w Stanisławie i Swarzędzie;
 - droga krajowa nr 22 (tzw. „Berlinka”), relacji Starogard Gdański – Malbork;
 - droga krajowa nr 91, relacji Gdańsk – Tczew – Gniew;
 - droga wojewódzka nr 224, relacji Tczew – Skarszewy;
- układ podstawowy:
 - drogi powiatowe:
 - 2223G, relacji Sobowidz- Rukosin;
 - 2713G, relacji Godziszewo – Damaszką;
 - 2714G, relacji Marianka - Damaszką - Boroszewo- Swarzędz;
 - 2800G, relacji Świątlikowo - Malenin – Miłobądz;
 - 2801G, relacji Świątlikowo - Szczurbięcín – Turze;
 - 2802G, relacji Dalwin - Turze;
 - 2803G, relacji Malenin - Mieścín – Szpęgawa;
 - 2804G, relacji Dalwin - Łukocin – Mieścín;
 - 2808G, relacji Turze – Małzewo – Swarzędz;
 - 2809G, relacji Małzewo – Stanisławie;
 - 2810G, relacji Tczew – Gorzędziej – Rybaki – Gręblin;
 - 2811G, relacji Bałdowo – Narkowy – Subkowy;
- układ uzupełniający:
 - drogi gminne – ich aktualny wykaz zaprezentowano w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

Z punktu widzenia obsługi transportowej województwa pomorskiego szczególne znaczenie mają przebiegające ciągi komunikacyjne o znaczeniu ponadlokalnym tj. autostrada A1, drogi krajowe nr 22 i 91 oraz droga wojewódzka nr 224.

W zakresie rozwoju komunikacji drogowej zakłada się:

- modernizację, przebudowę lub rozbudowę istniejących dróg (por. rozdz. 2),
- budowę nowych dróg gminnych i wewnętrznych w celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych, a także poprawę powiązań komunikacyjnych z nadrzędnym układem komunikacyjnym,

- tworzenie ogólnodostępnych parkingów,
- modernizacja dróg transportu rolniczego,
- poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- budowę, rozbudowę lub przebudowę infrastruktury towarzyszącej ciągom komunikacyjnym.

Modernizacje, przebudowy lub rozbudowy poszczególnych dróg powinny być prowadzone sukcesywnie z założeniem osiągania standardów w zakresie: szerokości w liniach rozgraniczających, szerokości pasów jezdni, łuków poziomych i pionowych oraz nośności warstwy jezdnej zgodnej z warunkami technicznymi określonymi w stosowanych przepisach prawa.

W odniesieniu do ciągów komunikacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym (tj. dróg krajowych i wojewódzkich) nie planuje się realizacji działań inwestycyjnych. Jednocześnie wskazuje się, że trwają prace projektowe ds. budowy powiązania drogowego między terminalem intermodalnym w Zajączkowie a węzłem autostrady A1 w Stanisławiu.

Jako priorytetowe (w pierwszej kolejności) wskazuje na inwestycje w zakresie drogi Szpęgawa – Rokitki, przebudowy i budowy drogi 200030G w Swarzędzie oraz budowy drogi do terenów przemysłowych przy A1 w Swarzędzie. Zakłada się sukcesywne budowy, remonty i modernizacje, w zależności od potrzeb i możliwości finansowania.

Układ **komunikacji kolejowej** na terenie gminy Tczew jest dobrze rozwinięty. W granicach gminy przebiega:

- Linia kolejowa nr 9, relacji Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny (zelektryfikowana), wraz ze stacją kolejową w Małym Miłobądzu;
- Linia kolejowa nr 203, relacji Tczew – Starogard Gdański, wraz ze stacjami kolejowymi w Rokitach Tczewskich i Swarzędzie;
- Linia kolejowa nr 131, relacji Tczew – Laskowice Pomorskie, wraz ze stacją kolejową w Czarlinie;
- Linia kolejowa nr 260, relacji Zajączkowo Tczewskie – Pruszcz Gdański.

W przyszłości w granicach gminy Tczew planowane są następujące działania inwestycyjne związane z rozwojem infrastruktury kolejowej:

- modernizacja linii kolejowej E 65/C-E 65 na odcinku Warszawa - Gdynia w zakresie warstwy nadrzędnej LCS, ERTMS/ETCS/ GSM-R, DSAT oraz zasilania układu trakcyjnego;
- przebudowa linii kolejowej nr 203 (na odcinku Tczew - Łąg Wschód) wraz z elektryfikacją i budową łącznicy z linią kolejową nr 201;
- rewitalizacja linii kolejowej nr 131 Chorzów Batory - Tczew, odcinek Bydgoszcz Główna – Tczew;
- wdrożenie systemu ERTMS na wszystkich liniach należących do sieci TEN-T.

W przypadku gminy Tczew szczególne znaczenie ma zachowanie ciągłości istniejących tras rowerowych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym. Dotyczy to w szczególności tras: nr 12 w kierunku Starogardu Gdańskiego, nr 118 w kierunku gminy Suchy Dąb oraz nr 142 w kierunku gminy Subkowy.

W odniesieniu do infrastruktury wodociągowej, zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców gminy będzie realizowane z istniejących lub planowanych ujęć wody. Zachowuje się istniejące ujęcia wody, dla których zakłada się sukcesywną, w miarę konieczności, modernizację i automatyzację w celu dostosowania do zmieniających się przepisów i standardów oraz zapotrzebowania. W zależności od tempa rozwoju przestrzennego przewiduje się realizację kolejnych odcinków sieci wodociągowej i włączenia w obecny układ infrastruktury technicznej wodociągowej. Dopuszcza się korzystanie z ujęć indywidualnych.

W odniesieniu do infrastruktury kanalizacyjnej, wskazuje się, że rozbudowa sieci sanitarnej jest zadaniem ważnym w kontekście ochrony wód i gruntów przed zanieczyszczeniami oraz poprawy warunków życia i funkcjonowania mieszkańców gminy. Rozwój systemów w zakresie odprowadzania

i oczyszczania ścieków powinien zapewnić możliwe szybkie zlikwidowanie dysproporcji w zakresie wyposażenia w kanalizację w stosunku do stopnia zaopatrzenia w wodę. Ustala się kontynuację realizacji zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej, zwłaszcza na terenach zwartej zabudowy miejscowości. Dopuszcza się budowę nowej oczyszczalni ścieków oraz modernizację istniejących obiektów. Na terenach nieskanalizowanych lub terenach zabudowy rozproszonej dopuszcza się stosowanie indywidualnych rozwiązań z zakresu odprowadzania ścieków, z preferencją dla stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków.

W odniesieniu do infrastruktury elektroenergetycznej wskazuje się, że podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie mieszkańców gminy w energię elektryczną, regularność dostaw, jakość dostarczanej energii, obsługę odbiorców, kontrolowanie eksploatacji sieci, przeprowadzanie modernizacji oraz usuwanie usterek jest podmiot zewnętrzny. Zakłada się, że wraz z rozwojem nowoprojektowanych terenów rozwojowych, dla pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej (m.in. automatyzacja linii średniego napięcia, wymiany przewodów na izolowane na niskim i średnim napięciu, wymiany wyeksploatowanych słupowych stacji transformatorowych).

Na terenie gminy planowana jest budowa dwutorowej linii napowietrznej najwyższych napięć 400 kV Choczewo – nacięcie linii Gdańsk Błonia – Grudziądz Węgrowo, co zostało zatwierdzone Decyzją Wojewody Pomorskiego nr 35/2025/MB z dnia 25 marca 2025 r. Ponadto dopuszcza się realizację nowych stacji transformatorowych i nowych linii elektroenergetycznych. Ponadto zaleca się i dopuszcza takie działania jak:

- sukcesywna rozbudowa sieci elektroenergetycznej oraz stacji transformatorowych,
- przebudowa linii napowietrznych na kablowe,
- stosowanie urządzeń o wysokiej klasie energooszczędności,
- wymiana oświetlenia wewnętrznego oświetlenie wykorzystujące nowoczesne technologie, np. typu LED,
- wzrost wykorzystania indywidualnych systemów odnawialnych źródeł energii.

W odniesieniu do infrastruktury gazowej dopuszcza się dalszą gazyfikację gminy. Przy projektowaniu sieci wskazuje się na:

- prowadzenie sieci w liniach rozgraniczających drogi publiczne i niepubliczne;
- podział terenu na działki, który powinien umożliwiać wykonanie indywidualnego przyłącza gazowego do budynku;
- wyznaczenie stref kontrolowanych dla projektowanych sieci gazowych;
- w strefach kontrolowanych nie należy:
 - wznosić budynków,
 - urządzać stałych składów i magazynów,
 - sadzić drzew i krzewów,
 - podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.

Gazyfikacja będzie możliwa przy spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z przedsiębiorstwem gazowniczym. Warunki techniczne dotyczące sieci gazowych określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W przypadku zmiany powyższego rozporządzenia warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami.

Obecnie realizowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 1000 MOP 8,4MPa, relacji Gustorzyn – Wicko o długości 16 100 m, część 2 odcinek Gardeja – Kolnik wraz z infrastrukturą

towarzyszącą oraz linią światłowodową (stan na kwiecień 2025). Inwestycja ta została zatwierdzona Decyzją Wojewody Pomorskiego nr 113/2023/MKA z dnia 30 czerwca 2023 roku.

Ponadto dopuszcza się korzystanie z indywidualnych źródeł dostaw gazu oraz rozwój infrastruktury zaopatrzenia w gaz, w tym wsparcie możliwości podłączenia odbiorców.

W odniesieniu do infrastruktury ciepłowniczej, gospodarkę ciepłą należy realizować przede wszystkim z indywidualnych źródeł zaopatrzenia w energię ciepłą. Preferowane jest zaopatrzenia w ciepło w oparciu o niskoemisyjne systemy ogrzewania lub stosowanie paliw stałych wysokiej jakości. W związku z ogólnopolskimi trendami wdrażania rozwoju niskoemisyjnego, motywowanymi koniecznością ochrony powietrza atmosferycznego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym, w zakresie rozwoju ciepłownictwa indywidualnego zakłada się:

- sukcesywną przebudowę urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz instalowaniu sprawnych urządzeń zmniejszających emisję szkodliwych substancji do atmosfery,
- rozwiązanie potrzeb ciepłych budownictwa mieszkaniowego w zależności od ekonomicznych uwarunkowań – ze źródeł lokalnych lub indywidualnych, z zastosowaniem systemów grzewczych opartych o paliwa ekologiczne niskoemisyjne lub bezemisyjne,
- korzystanie z dodatkowych źródeł ciepła, opartych na indywidualnych systemach OZE.

Należy zauważyć, że na terenie gminy, w miejscowości Rokitki znajduje się elektrociepłownia „GPEC” zaopatrująca w ciepło miasto Tczew. Poza tym w gminie nie istnieje centralny system ciepłowniczy. Aktualnie nie ma przesłanek do budowy zbiorczych systemów energetyki ciepłej

W odniesieniu do infrastruktury telekomunikacyjnej, w szczególności proponuje się rozszerzenie zasięgu systemu sieciowego ogólnej dostępności do szerokopasmowego Internetu. Dopuszcza się także lokalizację masztów radiokomunikacyjnych i stacji bazowych telefonii komórkowej.

W odniesieniu do infrastruktury gospodarki odpadami, na terenie gminy Tczew:

- nie przewiduje się uruchomienia składowiska odpadów komunalnych,
- ustala się systematyczną poprawę skuteczności zbiórki odpadów i eliminowanie, z wykorzystaniem środków administracyjnych i edukacyjnych, nielegalnego wywozu i pozbywania się odpadów poza przygotowanymi do tego celu miejscami,
- ustala się sukcesywną rozbudowę systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych, z uwzględnieniem celów wyznaczonych w tym zakresie przez politykę państwa i regionalną oraz realiów rachunku ekonomicznego,
- ustala się wywóz odpadów komunalnych do zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych, przewidzianego do obsługi gminy.

W odniesieniu do infrastruktury społecznej zakłada się jej dalszy, sukcesywny rozwój. W pierwszej kolejności planuje się realizację przedsięwzięć związanych z: realizacją nowych budynków lub mieszkań komunalnych/socjalnych/treningowych lub wspomaganych, modernizacją i remontami istniejących budynków i lokali komunalnych, budową placówek opieki dla najmłodszych, rozbudową, modernizacją i doposażeniem placówek oświatowych, kulturalnych i bibliotek, rozbudową i modernizacją zaplecza sportowego placówek oświatowych, czy tworzeniem, modernizacją i doposażeniem świetlic wiejskich.

5.7. ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW

Rozwój nowoczesnych technologii wytwarzania energii, w szczególności źródeł odnawialnych, stwarza szanse dla lokalnej społeczności i lokalnych inwestorów na uzyskanie pewnej niezależności energetycznej oraz proekologiczną modernizację i decentralizację sektora energetycznego, a tym samym stanowić może istotny czynnik rozwoju lokalnego gminy.

Realizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW będzie mogła nastąpić wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie oraz uwzględniać wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Lokalizacja urządzeń, w zależności od ich rodzaju, specyfikacji, czy zastosowanej technologii wymagać będzie spełniania m.in. warunków lokalizacyjnych (określonych w przepisach prawa) i dostępności sieci elektroenergetycznej, jak również uzależniona będzie od oceny wpływu inwestycji na środowisko i warunki życia ludzi. Każda inwestycja uwzględniać powinna zasadę minimalizacji uciążliwości środowiskowych oraz minimalizacji negatywnego wpływu na warunki życia ludności, w tym spełnianie obowiązujących norm odległościowych. Ponadto, przyjmuje się zasadę uwzględniania „głosu społecznego” w procedurach związanych z posadowieniem odnawialnych źródeł energii powyżej 500 kW (partycypacja społeczna).

W odniesieniu do biogazowni rekomenduje się jej lokalizację poza terenami o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym i turystycznym (w szczególności poza terenami wskazanymi, jako główne rejony funkcjonowania i rozwoju potencjału turystyczno-rekreacyjnego) oraz poza terenami sąsiadującymi z zabudową o funkcji mieszkalnej.

5.8. ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, w tym zakazów i ograniczeń obowiązujących dla poszczególnych form ochrony.

Lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno-usługowej zamieszkania zbiorowego, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży, opieki zdrowotnej) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, jak również brak zagrożeń, dla jakości produktów rolnych, sadowniczych lub ogrodniczych w szczególności uprawianych z docelowym przeznaczeniem do spożycia przez ludzi) na pobliskich terenach.

Ostateczna realizacja danego przedsięwzięcia uzależniona będzie od wpływu planowanej działalności na środowisko i warunki życia ludzi, który określić należy na podstawie stosownych dokumentów z zakresu ocen oddziaływania na środowisko.

5.9. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

W odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej przyjmuje się zasadę racjonalnej gospodarki rolnej. Wprowadza się następujące ustalenia i rekomendacje:

- minimalizacja przeznaczenia na cele nierolnicze terenów o najwyższej przydatności rolniczej, tj. gruntów chronionych klas bonitacyjnych (dla obszarów położonych poza terenami kontynuacji zabudowy i terenami rozwojowymi miejscowości oraz poza terenami kluczowymi dla rozwoju potencjału gospodarczego),
- przeciwdziałanie nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernemu stosowaniu środków ochrony roślin i nawozów, a także ochrona przed niewłaściwą agrotechniką,
- utrzymanie we właściwym stanie technicznym systemów melioracyjnych,
- na łąkach i pastwiskach prowadzenie ich użytkowania poprzez koszenie, nawożenie i wypas,
- przeciwdziałanie erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach potencjalnie erodowanych.

W stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przed zmianą sposobu użytkowania, stosownie do zapisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W odniesieniu do leśnej przestrzeni produkcyjnej zakłada się podtrzymanie ekologicznej funkcji lasów oraz racjonalną gospodarkę leśną. Wprowadza się następujące ustalenia i rekomendacje:

- zrównoważone kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez racjonalne wykorzystanie gospodarcze lasów do tego predysponowanych (bilansowanie zrębów z odnowieniami),
- minimalizacji przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- dolesienia nieużytków lub terenów nieprzydatnych rolniczo,
- ochrona lasów ważnych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy, tzn. wchodzących w skład ponadlokalnych korytarzy ekologicznych (ograniczenie ewentualnej wycinki tylko do inwestycji celu publicznego lub w przypadku uzasadnionego interesu publicznego i społecznego).

Lasy są prawnie chronione przed likwidacją. Zmiana przeznaczenia lasów na cele nieleśne wymaga zgody na odlesienie, w myśl ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Wskazuje się, że zgodnie z ww. ustawą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśnych dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i wymaga to uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska (dla gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa) lub zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej (dla pozostałych gruntów leśnych). Ewentualne odstępstwa od zaniechania wycinki drzewostanu leśnego powinny być poparte wyższym interesem publicznym lub koniecznością rozwoju gospodarczego gminy, przy czym nie mogą one powodować znaczącego pogorszenia stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego, w myśl zasady rozwoju zrównoważonego. Ponadto część lasów w obrębie obszaru gminy posiada status lasów ochronnych, w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Dla lasów ochronnych obowiązują przepisy prawa dotyczące ich ochrony oraz możliwych zasad ich zagospodarowania, w myśl ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

5.10. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

W odniesieniu do obszarów zdegradowanych i obszarach rewitalizacji przyjmuje się następujące, generalne cele i zasady:

- jako zadania priorytetowe dla kształtowania zagospodarowania przestrzennego wskazuje się:
 - poprawę jakości przestrzeni publicznej,
 - modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej,
 - budowę, remont lub modernizację ciągów komunikacyjnych (dróg, chodników, ciągów pieszo-jezdných),
 - poprawę warunków zamieszkania,
 - poprawę estetyki zainwestowania,
 - modernizację, w tym termomodernizację budynków,
 - rozbudowę infrastruktury technicznej,
 - rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- jako zadania pośrednie, wpływające na jakość życia wskazuje się:
 - aktywizację gospodarczą, w tym aktywizację zawodową mieszkańców i zmniejszenie poziomu ubóstwa,
 - rozwój potencjału społecznego, w tym wspieranie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie,
 - rozwój aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców.

Według ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji Rada Gminy wyznacza, w drodze uchwały, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Na obszarze gminy wciąż aktualne jest zagadnienie **przekształceń i rehabilitacji** zabudowy (występującej w rozproszeniu w różnych miejscach gminy). W znacznym stopniu skuteczność rehabilitacji zabudowy jest uzależniona od znalezienia inwestorów, którzy mogliby zagospodarować tereny na cele działalności gospodarczej rolniczej lub nierolniczej. Przekształceń i rehabilitacji wymagają zarówno zabudowania gospodarcze, jak i obiekty zabudowy mieszkaniowej o dysharmonijnych formach architektury takich jak: gabaryty, bryły, kształty dachów, czy kolorystyka.

Proces **rekultywacji** związany będzie przede wszystkim z działalnością wydobywczą złóż. W trakcie eksploatacji powstają liczne wyrobiska, hałdy itp., a tym samym, po zakończeniu wydobywania, konieczna staje się rekultywacja terenów poeksploatacyjnych w celu złagodzenia przeobrażeń spowodowanych eksploatacją. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych powinna być realizowana w oparciu o kierunek i opracowany projekt rekultywacji.

Na obszarze gminy nie występują obszary wymagające **remediacji**.

6. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszary strategicznej interwencji (OSI) są określone w strategiach rozwoju jako obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych, przestrzennych lub powiązaniach funkcjonalnych decydujących o występowaniu barier rozwoju lub możliwych do wykorzystania potencjałów rozwojowych.

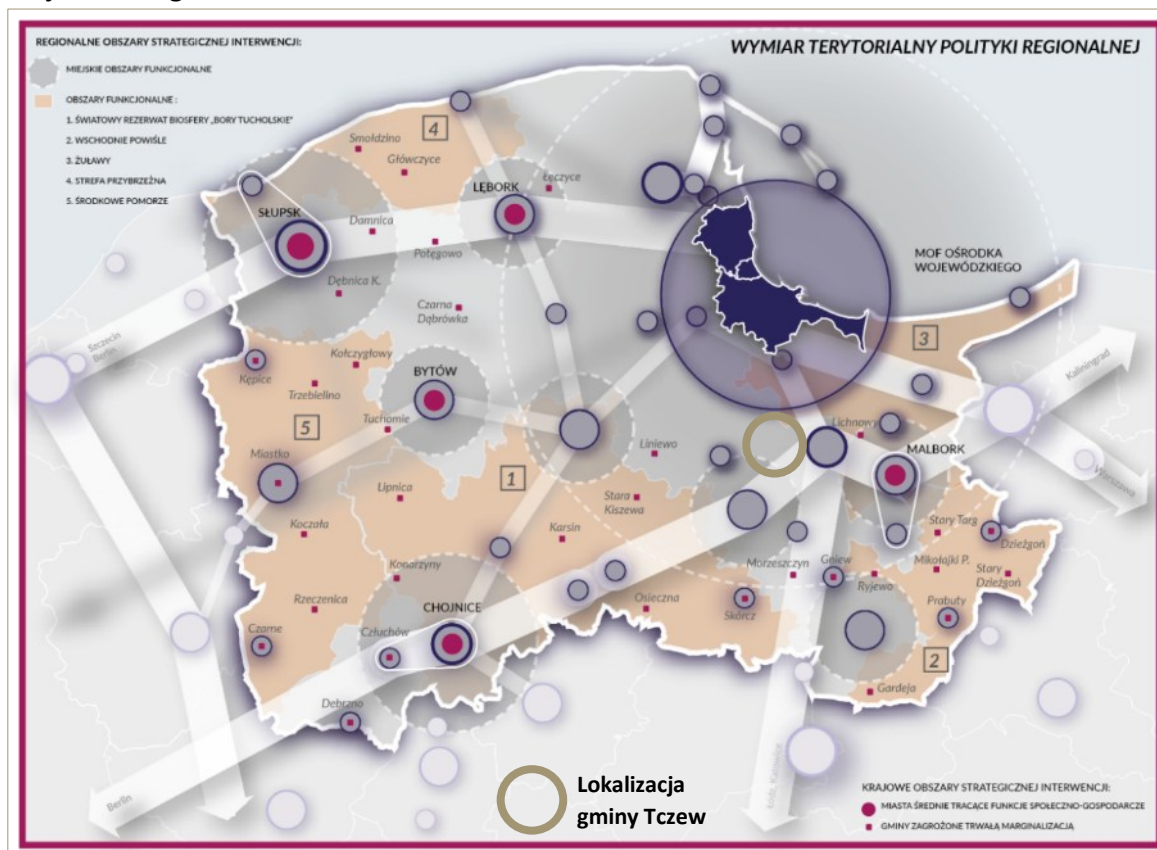
6.1. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

W obowiązującej „Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030” zidentyfikowano następujące obszary składające się na strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa:

- Miejskie Obszary Funkcyjne: MOF Ośrodka Wojewódzkiego; MOF Słupsk-Ustka; MOF Bytowa; MOF Malbork-Sztum; MOF Kwidzyna; MOF Kościerzyny; MOF Lęborka; MOF Starogardu Gdańskiego; MOF Chojnice-Człuchów;
- Obszary Funkcyjne: Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”; Wschodnie Powiśle; Żuławy; Strefa Przybrzeżna; Środkowe Pomorze.

Ponadto dokonano hierarchizacji policentrycznej sieci ośrodków osadniczych, w tym ich obszarów funkcjonalnych (miejskich wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast), wskazano ponadregionalne pasma rozwojowe związane w szczególności z przebiegiem Sieci Transeuropejskich oraz zidentyfikowano tzw. strefy wielofunkcyjne województwa.

Gmina Tczew położona jest w zasięgu Miejskiego Obszaru Funkcyjnego Ośrodka Wojewódzkiego.

Ryc. 2 Gmina Tczew w odniesieniu do regionalnych obszarów strategicznej interwencji w województwie pomorskim
Materiał źródłowy: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, 2021.

MOF OW stanowi kluczowy element strukturalny Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot. W stosunku do obszaru wskazuje się następujące kluczowe interwencje:

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitnozielonej infrastruktury;
- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni;
- zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów;
- zagospodarowanie odpadów medycznych i weterynaryjnych, a także innych niebezpiecznych;
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym;
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania;
- rozwój OZE, m.in. poprzez wzmacnianie energetyki obywatelskiej, w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych;
- poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach;
- kształtowanie współodpowiedzialności mieszkańców za ich stan zdrowia;
- intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych i innych chorób zmiennych epidemiologicznie, w tym z wykorzystaniem potencjału pracodawców oraz NGO;
- rozwój usług e-zdrowia, w tym telemedycyny;
- dostosowanie zasobów organizacyjnych ochrony zdrowia i ich funkcji do rzeczywistych potrzeb (kadry, usługi, infrastruktura, sprzęt medyczny);
- deinstytucjonalizacja usług zdrowotnych, zwłaszcza w psychiatrii i opiece długoterminowej;
- upowszechnianie opieki koordynowanej i środowiskowej oraz współdziałania opieki zdrowotnej z systemem usług społecznych;
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (ostatniej mili);
- poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej;
- rozwój edukacji regionalnej i etnicznej;
- skuteczna i trwała integracja imigrantów, w tym poprzez działania z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej;
- zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego;
- rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego;
- realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej);
- tabor niskoemisyjny, w tym zeroemisyjny;
- taryfowa, biletowa i organizacyjna integracja transportu publicznego;
- moderowanie popytu w indywidualnym transporcie samochodowym;
- rozwój współdzielonych środków transportu;
- kompleksowa oferta wsparcia sfery B+R oraz komercjalizacji rozwiązań B+R;
- umiędzynarodowienie uczelni oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy uczelniami w regionie;
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie);

- poprawa dostępności i jakości oferty zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3;
- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów;
- zapewnienie efektywnego multimodalnego dostępu do portów w Gdańsku i w Gdyni oraz do kluczowych centrów logistycznych w regionie.

Ponadto Gmina Tczew znajduje się na terenie ponadregionalnego pasma rozwojowego, którego potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury TEN-T i TEN-E tj.:

- nadwiślańsko-zatokowe pasmo rozwojowe - związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego nadwiślańsko-zatokowego i obejmujące: autostradę A1 (Gdańsk-Toruń), drogę nr 91 (Gdańsk-Toruń), linie kolejowe nr 9 (Gdynia Główna - Tczew), nr 131 (Tczew - Bydgoszcz Główna), nr 207 (Malbork-Kwidzyn-Grudziądz), rzekę Wisłę oraz systemy krajowej sieci przesyłowej elektroenergetycznej oraz gazu i produktów naftowych.
- południowe pasmo rozwojowe – związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego południowego i obejmujące: drogę nr 22 (Elbląg-Malbork-Tczew- Starogard Gdański-Chojnice-Człuchów-Wałcz) i linii kolejowej nr 204 (Elbląg-Malbork), nr 203 (Tczew Chojnice) oraz nr 210 (Chojnice-Człuchów-Szczecinek).

W stosunku do powyższego wskazuje się następujące kluczowe interwencje:

- rozwój efektywnych, energooszczędnych oraz inteligentnych systemów zarządzania ,dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii;
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (ostatniej mili);
- rozwój sieci dróg;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej);
- rozwój infrastruktury elektromobilności i paliw alternatywnych;
- wzmacnianie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych;
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie);
- zapewnienie efektywnego multimodalnego dostępu do portów w Gdańsku i w Gdyni oraz do kluczowych centrów logistycznych w regionie;
- zwiększenie roli pomorskich centrów logistycznych oraz powierzchni magazynowej;
- zwiększenie rangi połączeń pomorskich portów ze Skandynawią;
- efektywne powiązanie regionalnej i metropolitalnej sieci transportowej z siecią krajową oraz TEN-T.

6.2. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY

Nie ustala się obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla gminy. **Obszarem działań rozwojowych i podejmowania wysiłków w celu rozwoju społeczno-gospodarczego jest cały obszar gminy wiejskiej Tczew w granicach administracyjnych.**

7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

7.1. WDRAŻANIE STRATEGII

Zdefiniowane kierunki działań i działania realizowane będą **poprzez świadome kształtowanie polityki władz gminy**, w tym:

- podejmowanie działań inwestycyjnych,
- podejmowanie działań aktywizujących poszczególne podmioty publiczne, w tym jednostki organizacyjne i instytucje oraz podmioty prywatne, w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje i stowarzyszenia,
- podejmowanie działań promocyjnych,
- podejmowanie dalszych działań planistycznych i strategicznych,
- podejmowanie działań w zakresie ochrony i promocji materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Poszczególne działania podejmowane będą **realizowane w różnych zakresach czasowych**, od trwających kilka miesięcy do zadań wieloletnich. Niektóre z nich stanowią będą działania jednostkowe (jednorazowe), inne działania ciągłe lub cykliczne.

Wdrażanie Strategii będzie odbywać się przy **wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów** obejmujących:

- instrumenty wdrożeniowe, m.in. projekty, procedury, programy, a także strategie sektorowe,
- instrumenty organizacyjno-zarządcze, m.in. regulaminy, zarządzenia, a także statuty,
- instrumenty finansowe, m.in. wieloletnie prognozy finansowe, budżet gminy, budżety jednostek organizacyjnych lub pomocniczych, budżety zadaniowe, budżety obywatelskie, fundusze kierowane, a także, co kluczowe z punktu widzenia możliwości finansowania, fundusze zewnętrzne (w tym europejskie),
- instrumenty prawne, m.in. uchwały, w tym akty prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- instrumenty planistyczne – akty planowania przestrzennego, zapewniające udział mieszkańców w procesie ich opracowania,
- instrumenty społeczne, m.in. działania edukacyjne, kampanie społeczne i informacyjne, działania promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strony internetowe (w tym profile w mediach społecznościowych), a także system informacji przestrzennej,
- instrumenty kadrowe, m.in. oparte o kadrę kierowniczą i liderów projektów, a także możliwość kreacji koordynatorów programów i projektów, doskonalenia kadr, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk,
- instrumenty kontrolne – m.in. raportowanie, monitoring, a także kontrola jakości/skuteczności.

Strategia Rozwoju wskazuje zarówno działania należące do wyłącznej kompetencji gminy, realizowane przez Urząd i jednostki organizacyjne lub pomocnicze, jak i działania skierowane do społeczności lokalnej i wszystkich podmiotów działających na terenie gminy lub pozostających z nią w relacji. Strategia Rozwoju pełni rolę planu generalnego postępowania władz samorządowych we współpracy z innymi samorządami, administracją państwową oraz partnerami społecznymi i prywatnymi. Dokument bierze pod uwagę rolę i kompetencje podmiotów zaangażowanych w realizację strategii, mając na względzie ich wzajemne relacje. Partnerami społecznymi są m.in. organizacje, przedstawiciele przedsiębiorców, nauki i sektora pozarządowego oraz instytucje działające na rzecz rozwoju społecznego, środowiskowego czy gospodarczego, posiadające duży potencjał merytoryczny i praktyczny. Za pomocą ich zaangażowania w procesy planistyczne i decyzyjne polityka rozwoju gminy przybiera bardziej inkluzywny i odpowiedzialny charakter. W strukturze partnerów społeczno-gospodarczych Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot znajdują się

m.in. organizacje promujące model społeczeństwa obywatelskiego, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Mają oni prawo do opiniowania decyzji organu wykonawczego, związanych z przygotowaniem i wdrażaniem dokumentu. Są oni częścią zespołu uczestniczącego w procesie oceny wdrażania dokumentu. W kontekście rozwoju gminy Tczew szczególnie istotna jest współpraca z ośrodkami naukowymi i technologicznymi OMGGs, w tym m.in. Związku Uczelni im. Daniela Fahrenheita.

Wskazuje się **trzy zasadnicze grupy zaangażowane w proces wdrażania Strategii**:

- sektor publiczny – władze samorządowe gminy, Urząd Gminy i jednostki gminne, jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, gminy sąsiednie i należące do obszaru funkcjonalnego,
- sektor biznesowy – przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, ośrodki naukowe i technologiczne Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia - Sopot, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze itp.,
- sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i osoby publiczne, reprezentanci młodzieży itp.

Odpowiedzialność za realizację Strategii spoczywać będzie na:

- Wójt Gminy Tczew jako organowi wykonawczemu gminy – stymulowanie, koordynacja i nadzór działań, mobilizacja i integrowanie zasobów, w tym kadrowych,
- Radzie Gminy Tczew jako organowi uchwałodawczemu – przyjęcie Strategii oraz ewentualnych aktualizacji, podejmowanie uchwał przyczyniających się do wdrażania ustaleń Strategii (np. akty planowania przestrzennego),
- Urzędzie Gminy Tczew jako organowi wdrażającemu – implementacja zdefiniowanych w dokumencie celów i działaniach rozwojowych, promocja przyjętej wizji rozwoju, realizacja i koordynacja poszczególnych działań, tym harmonizowanie i poszerzanie partnerstwa, współpraca i koordynacja przepływu informacji przy wdrażaniu poszczególnych działań z innymi podmiotami i interesariuszami, poszukiwanie źródeł finansowania, gromadzenie danych i raportowanie realizowanych zadań.

Biorąc pod uwagę, że efektywność wdrażania założeń rozwojowych związana jest ze skalą aktywności i zintegrowania poszczególnych środowisk i interesariuszy, w celu zapewnienia skuteczność podejmowany działań zakłada się następujące **zasady współpracy**:

- partycypacja i partnerstwo – współpraca i równorzędne traktowanie, z zachowaniem suwerenności poszczególnych podmiotów, z założeniem dążenia do wzajemnego zrozumienia,
- otwartość na kreatywność i innowacyjność – otwarcie na nowe pomysły i idee,
- transparentność – przejrzystość działań, podejmowanie dialogu, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych,
- determinacja – konsekwencja i odpowiedzialność we wdrażaniu przyjętych celów rozwojowych,
- elastyczność – możliwość szybkiego reagowania na zachodzące zmiany, poprzez modyfikację ustaleń Strategii i dostosowanie do nowych okoliczności (w przypadku ich wystąpienia).

Dla poszczególnych celów i kierunków działań wskazuje się **ramy realizacyjno-organizacyjne**:

Tab. 6 Ramy realizacyjno-organizacyjne dla 1 celu strategicznego i jego kierunków działań

CEL OPERACYJNY				
POPRAWA STANU I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
1.1.1.	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej	Gmina Gestor sieci	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina Gestor sieci
1.1.2.	Rozwój infrastruktury wodociągowej	Gmina Gestor sieci	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina Gestor sieci
1.1.3.	Rozwój infrastruktury odprowadzania i magazynowania wody opadowej, w szczególności z uwzględnieniem rozwiązań niebiesko-zielonej infrastruktury	Gestor sieci	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina Gestor sieci
CEL OPERACYJNY				
POPRAWA STANU I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
1.1.4.	Rozwój infrastruktury zaopatrzenia w gaz	Gestor sieci	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina Gestor sieci
1.1.5.	Budowa rurociągu ropy naftowej relacji Gdańsk – Płock, stanowiącego II nitkę Rurociągu Pomorskiego.	Gestor sieci	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina Gestor sieci
1.1.6.	Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej	Gestor sieci	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina Gestor sieci
1.1.7.	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Gmina Podmioty prywatne Mieszkańcy	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina Województwo
CEL OPERACYJNY				
WZROST POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
1.2.1.	Poprawa jakości przestrzeni publicznej i ogólnodostępnej	Gmina Mieszkańcy	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina

1.2.2.	Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Gmina Służby porządkowe Organizacje pozarządowe	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina Służby porządkowe Organizacje pozarządowe
1.2.3.	Poprawa warunków zamieszkania w budownictwie komunalnym	Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina
1.2.4.	Wspieranie estetyki zainwestowania w budownictwie prywatnym	Gmina Mieszkańcy	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina
CEL OPERACYJNY				
POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEJ				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.3.1.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze, w świetle idei turystyki zrównoważonej	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Organizacje pozarządowe	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe
1.3.2.	Wzrost zasobności bazy turystycznej i okołoturystycznej	Gmina Podmioty prywatne	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina
1.3.3.	Organizacja i promocja imprez i wydarzeń sportowych, turystycznych i kulturalnych	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy Instytucje oświaty	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe
CEL OPERACYJNY				
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OTOCZENIA BIZNESU				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.4.1.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców	WUP/PUP	Gmina Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy PARP Organizacje pozarządowe	WUP/ PUP Gmina

1.4.2.	Rozwój sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Podmioty prywatne	Gmina Podmioty publiczne Mieszkańcy PARP	Gmina
1.4.3.	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej	Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Inwestorzy	Gmina
1.4.4.	Tworzenie spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych	Gmina Organizacje pozarządowe	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Inwestorzy WUP/PUP	Gmina WUP/PUP
1.4.5.	Kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy	Gmina Podmioty prywatne	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina
CEL OPERACYJNY				
ROZWÓJ GOSPODARSTW ROLNYCH I SEKTORA ROLNO-SPOŻYWCZEGO				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.5.1.	Rozwój i unowocześnienie gospodarstw rolnych	Właściciele gospodarstw rolnych	ODR ARiMR Rolnicy	ODR ARiMR
1.5.2.	Wzrost znaczenia lokalnych produktów rolniczych	Właściciele gospodarstw rolnych	ODR ARiMR Rolnicy	ODR ARiMR
1.5.3.	Wspieranie i promocja działalności sektora spożywczego, przetwórczego i rolnego	Właściciele gospodarstw rolnych	ODR ARiMR Rolnicy	ODR ARiMR

Tab. 7 Ramy realizacyjno-organizacyjne dla 2 celu strategicznego i jego kierunków działań

CEL OPERACYJNY				
KSZTAŁTOWANIE I PROMOWANIE WARTOŚCI KULTUROWYCH				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.1.1.	Budowa gminnej jednostki kultury	Gmina Instytucje kultury	Instytucje kultury	Gmina
2.1.2.	Wspieranie działalności instytucji kultury	Gmina	Instytucje kultury	Gmina

2.1.3.	Zwiększanie dostępności instytucji kultury zarówno instytucjonalnej, jak i poprzez dostosowanie oferty dla osób z niepełnosprawnościami, migrantów, młodzieży i seniorów.	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Mieszkańcy Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Gmina
2.1.4.	Wspieranie działalności organizacji i stowarzyszeń związanych z kulturą i twórczością regionalną (kół gospodyń wiejskich, twórców lub innych)	Gmina Organizacje pozarządowe	Mieszkańcy Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Gmina Organizacje pozarządowe
2.1.5.	Wspieranie rozwoju edukacji kulturalnej i artystycznej dzieci, młodzieży lub dorosłych	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Mieszkańcy	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe
2.1.6.	Organizacja i promocja cyklicznych lub okazjonalnych wydarzeń i imprez kulturalnych	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Mieszkańcy	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe
CEL OPERACYJNY				
KSZTAŁTOWANIE I PROMOWANIE WARTOŚCI KULTUROWYCH				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.1.7.	Utrwalanie i upowszechnianie kultury i twórczości kociwskiej	Gmina Instytucje kultury	Mieszkańcy Instytucje kultury	Gmina Instytucje kultury
2.1.8.	Wzmocnienie uczestnictwa w kulturze, w tym poprzez technologię cyfrową (e-kultura, digitalizacja i udostępnianie zbiorów i zasobów archiwalnych)	Gmina Instytucje kultury	Mieszkańcy	Gmina Instytucje kultury

2.1.9.	Udział i wspieranie udziału w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeniach kulturalnych i promocyjnych	Gmina Instytucje kultury	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe
2.1.10	Współpraca z innymi regionami w Polsce i na świecie, w celu wspierania interakcji pomiędzy tradycjami i kulturami	Gmina Organizacje pozarządowe	Pozostałe Gminy Powiaty Województwa Kraje zagraniczne	Gmina Organizacje pozarządowe
2.1.11	Przygotowywanie i wydawanie publikacji poświęconych dziedzictwu kulturowemu	Gmina Instytucje kultury Organizacje pozarządowe	Mieszkańcy	Gmina Organizacje pozarządowe

CEL OPERACYJNY

POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I EDUKACJI

	KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.2.1.	Utworzenie placówek opieki dla najmłodszych.	Gmina i podmiot prywatny	Mieszkańcy Podmioty publiczne Podmioty prywatne Instytucje oświatowe	Gmina
2.2.2.	Rozbudowa, modernizacja i doposażenie placówek oświatowych, kulturalnych i bibliotek	Gmina Instytucje oświaty Instytucje kultury	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina Instytucje oświaty Instytucje kultury
2.2.3.	Rozbudowa i modernizacja zaplecza sportowego placówek oświatowych	Gmina Powiat	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Instytucje oświaty	Gmina
2.2.4.	Rozwój potencjału dydaktycznego	Gmina Instytucje oświaty	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina Instytucje oświaty
2.2.5.	Wzmocnienie kompetencji podstawowych z zakresu informatyzacji, przedsiębiorczości, nauki języków obcych oraz postaw społeczno-obywatelskich	Gmina	Instytucje oświaty Organizacje pozarządowe	Gmina

2.2.6.	Wsparcie rozwoju osób szczególnie uzdolnionych poprzez organizację konkursów lub zajęć dodatkowych	Gmina Instytucje oświaty	Organizacje pozarządowe Instytucje kultury	Gmina Instytucje oświaty
2.2.7.	Wsparcie edukacji specjalistycznej, w tym dla osób o specjalnych potrzebach terapeutycznych lub dla osób z niepełnosprawnościami	Instytucje oświaty	Gmina Powiat Podmioty publiczne Podmioty prywatne GOPS	Instytucje oświaty Gmina Powiat
2.2.8.	Podniesienie poziomu zaangażowania rodziców w proces edukacyjno-wychowawczy	Instytucje oświaty	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina Instytucje oświaty
2.2.9.	Inicjowanie i wspieranie działalności w zakresie organizacji i udoskonalania zajęć, wydarzeń pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć dydaktycznych i sportowych	Gmina Powiat Instytucje oświaty	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje kultury	Instytucje oświaty Gmina Powiat
2.2.10	Kompleksowe wsparcie szkół w zakresie edukacji dzieci cudzoziemskich (m.in. nauka języka polskiego jako obcego, zarządzanie klasą wielokulturową, wsparcie nauczycieli).	Gmina Powiat Instytucje oświaty	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje kultury	Instytucje oświaty Gmina Powiat
CEL OPERACYJNY				
OGRANICZENIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.3.1.	Wsparcie działań instytucji opieki społecznej	Gmina	Instytucje pomocy społecznej	Gmina
2.3.2.	Spójne oraz kompleksowe wspieranie rodzin	Instytucje pomocy społecznej	Organizacje pozarządowe Mieszkańcy	Gmina Instytucje pomocy społecznej
2.3.3.	Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez m.in. rozwój infrastruktury sportowej, miejsc aktywnego wypoczynku, tworzenie miejsc i zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych	Instytucje pomocy społecznej Instytucje oświaty	Organizacje pozarządowe Mieszkańcy	Gmina Instytucje pomocy społecznej

2.3.4.	Identyfikacja działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, w tym promocja profilaktyki i edukacji wśród dzieci i młodzieży	Instytucje pomocy społecznej	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje oświaty Służby porządkowe	Gmina Instytucje pomocy społecznej
2.3.5.	Aktywizacja osób starszych i rozwój systemu opieki senioralnej	Instytucje pomocy społecznej	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje kultury	Gmina Instytucje pomocy społecznej
2.3.6.	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami, w tym likwidacja barier architektonicznych, promowanie zatrudnienia i pomoc doraźna	Instytucje pomocy społecznej	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina Instytucje pomocy społecznej
2.3.7.	Wspieranie inicjatyw na rzecz pomocy społecznej, w tym promocja i wspieranie idei wolontariatu	Gmina	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje pomocy społecznej	Gmina
2.3.8.	Wspieranie organizacji społecznych i stowarzyszeń prowadzących działania na rzecz utrzymania i wzrostu poczucia bezpieczeństwa	Gmina	Organizacje pozarządowe Służby porządkowe	Gmina
CEL OPERACYJNY				
ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I WZROSTU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
2.4.1.	Wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz działalności instytucji, organizacji i stowarzyszeń w zakresie prowadzenia aktywności społecznych i obywatelskich	Gmina	Organizacje pozarządowe Instytucje oświaty Instytucje kultury Mieszkańcy	Gmina
2.4.2.	Zwiększenie poziomu partycypacji mieszkańców w zarządzaniu gminą	Gmina	Mieszkańcy	Gmina
2.4.3.	Tworzenie nowych, modernizacja oraz doposażenie świetlic wiejskich.	Gmina	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina
2.4.4.	Rozwój kompetencji osób dorosłych	Gmina	Organizacje pozarządowe Mieszkańcy	Gmina

2.4.5.	Tworzenie warunków do rozwoju osobistego i edukacji przez całe życie	Gmina Instytucje kultury Instytucje oświaty Organizacja pozarządowe	Mieszkańcy	Gmina
2.4.6.	Integracja społeczna migrantów/Wzmocnienie kapitału społecznego i ograniczenie problemów społecznych poprzez integrację społeczną cudzoziemców	Gmina	Mieszkańcy Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina
CEL OPERACYJNY				
ROZWÓJ OPIEKI ZDROWOTNEJ I OCHRONY ZDROWIA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.5.1.	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia	Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Instytucje ochrony zdrowia	Gmina
2.5.2.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej, w szczególności leczenia i profilaktyki chorób cywilizacyjnych, rehabilitacji oraz leczenia uzależnień	Instytucje ochrony zdrowia Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Instytucje ochrony zdrowia Gmina
2.5.3.	Poprawa jakości i dostępności oraz wspieranie rozwoju różnych form usług zdrowotnych, w tym pielęgnacyjno-opiekuńczych	Instytucje ochrony zdrowia Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Instytucje ochrony zdrowia Gmina
2.5.4.	Wspieranie inicjatyw na rzecz profilaktyki zdrowia oraz promocji zdrowia i zdrowego trybu życia	Instytucje ochrony zdrowia Gmina Instytucje oświaty	Organizacje pozarządowe Mieszkańcy	Instytucje ochrony zdrowia Gmina Instytucje oświaty
2.5.5.	Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców	Gmina Instytucje oświaty	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	Gmina Instytucje oświaty

Tab. 8 Ramy realizacyjno-organizacyjne dla 3 celu strategicznego i jego kierunków działań

CEL OPERACYJNY				
ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ I POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH				
	KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.1.1.	Poprawa jakości i dostępności układu komunikacyjnego	GDDKIA ZDW ZDP Gmina	Podmioty prywatne	GDDKIA ZDW ZDP Gmina
3.1.2.	Rozwój infrastruktury kolejowej.	PKP	Podmioty prywatne	Gmina PKP
3.1.3.	Modernizacja dróg transportu rolniczego	Gmina	Podmioty prywatne	Gmina
3.1.4.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	Gmina	Służby porządkowe	Gmina
3.1.5.	Budowa, rozbudowa lub przebudowa infrastruktury towarzyszącej ciągom komunikacyjnym (chodników, poboczy, parkingów, ścieżek rowerowych i innej infrastruktury towarzyszącej)	GDDKIA ZDW ZDP Gmina	Podmioty prywatne	GDDKIA ZDW ZDP Gmina
3.1.6.	Rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej	Gmina GDDKIA ZDW Powiat	GDDKIA ZDW ZDP Podmioty prywatne	Gmina GDDKIA ZDW
3.1.7.	Zwiększenie dostępności do usług komunikacji zbiorowej	Gmina Powiat ZDW	Podmioty prywatne	Gmina Powiat ZDW
3.1.8.	Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów o napędach alternatywnych, w tym elektrycznych	Gmina	Podmioty prywatne	Gmina

CEL OPERACYJNY				
ROZWÓJ NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII I INNOWACJI CYFROWYCH				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
3.2.1.	Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu	Gestor sieci	Podmioty prywatne	Gmina Gestor sieci
3.2.2.	Zwiększenie dostępności mobilnych sieci komórkowych	Gestor sieci	Podmioty prywatne	Gestor sieci
3.2.3.	Wzmocnienie zarządzania danymi i zapewnienie ich interoperacyjności	Gmina	Podmioty prywatne Podmioty publiczne	Gmina
3.2.4.	Cyfryzacja obiegu dokumentów i automatyzacja procesów	Gmina	Podmioty prywatne Podmioty publiczne	Gmina
3.2.5.	Rozwój e-usług publicznych oraz dostępności i jakości e-urzędu	Gmina	Podmioty prywatne	Gmina
3.2.6.	Wspieranie wykorzystania i rozwoju technologii cyfrowych w działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy	Gmina Podmioty prywatne	Gmina
3.2.7.	Popularyzacja metod i możliwości wykorzystania Internetu, zwłaszcza wśród osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym (inkluzyjność cyfrowa)	Gmina i przedsiębiorcy	Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina
3.2.8.	Szkolenia i rozwój kompetencji cyfrowych	Gmina	Podmioty prywatne Podmioty publiczne	Gmina
3.2.9.	Aktywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych (głównie z programów unijnych) na realizację projektów cyfrowych.	Gmina	Podmioty publiczne	Gmina
CEL OPERACYJNY				
WSPÓŁPRACA I PROMOCJA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
3.3.1.	Tworzenie kompleksowej oferty turystycznej, w oparciu o zasoby materialne (infrastruktura, dziedzictwo kulturowe)	Gmina	Instytucje kultury	Gmina
3.3.2.	Stworzenie kompleksowej oferty inwestycyjnej	Przedsiębiorcy	Przedsiębiorcy	Gmina
3.3.3.	Doskonalenie wykorzystania mediów społecznościowych w działaniach informacyjnych, promocyjnych i w dialogu ze społeczeństwem	Gmina	--	Gmina

3.3.4.	Upowszechnienie informacji o gminie jako atrakcyjnym miejscu wypoczynku i inwestycji	Gmina	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje kultury	Gmina
3.3.5.	Współpraca z jednostkami publicznymi	Gmina	Inne gminy lub organizacje Powiat Województwo	Gmina
3.3.6.	Współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami funkcjonującymi na terenie gminy lub działającymi na rzecz gminy i regionu.	Gmina Stowarzyszenia Organizacje	Gmina Stowarzyszenia Organizacje Mieszkańcy Instytucje kultury Przedsiębiorcy Inne	Gmina Stowarzyszenia Organizacje
CEL OPERACYJNY				
WSPÓŁPRACA I PROMOCJA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.3.7.	Współpraca gminy w ramach lokalnej grupy działania (LGD), w tym w zakresie realizacji celów i założeń strategicznych działań rozwojowych (m.in. przedsiębiorczości, integracji społecznej, wsparcia mieszkańców, modernizacji i popularyzacji zabytków, wsparcia kultury, budowy i modernizacji infrastruktury oraz innych związanych z działalnością LGD)	Gmina LGD	Gmina LGD Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Instytucje kultury Przedsiębiorcy Inne	Gmina LGD
3.3.8.	Zawiązanie współpracy partnerstwa (gminy partnerskie) w celu wymiany kulturalnej, gospodarczej i informacyjnej	Gmina	Pozostałe gminy	Gmina

Tab. 9 Ramy realizacyjno-organizacyjne dla 4 celu strategicznego i jego kierunków działań

CEL OPERACYJNY				
ŚWIADOMA I RACJONALNA POLITYKA PRZESTRZENNA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.1.1.	Budowa Centrum Samorządowo-Społecznego Gminy Tczew	Gmina	Podmioty prywatne Podmioty publiczne	Gmina
4.1.2.	Dążenie do zwartości zabudowy	Gmina Inwestorzy	Mieszkańcy	Gmina
4.1.3.	Opracowywanie lub zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem nowych wyzwań i potrzeb rozwojowych.	Gmina	Pracownie Urbanistyczne Mieszkańcy Inwestorzy	Gmina

4.1.4.	Opracowanie oraz cykliczna aktualizacja (zmiana) planu ogólnego gminy.	Gmina	Pracownie Urbanistyczne Mieszkańcy Inwestorzy	Gmina
4.1.5.	Uświadamianie społeczności lokalnej w zakresie istoty i znaczenia racjonalnego planowania przestrzennego	Gmina	Organizacje pozarządowe	Gmina
4.1.6.	Pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych, poprzez wykup oraz zmianę przeznaczenia na potrzeby funkcjonowania strefy aktywizacji gospodarczej	Gmina Inwestorzy	Przedsiębiorcy	Gmina
4.1.7.	Analiza i zarządzanie zjawiskiem „szarej strefy zamieszkania” w celu efektywnego planowania dostępności infrastruktury i usług publicznych.	Gmina	Podmioty publiczne Inwestorzy Mieszkańcy	Gmina
4.1.8.	Podjęcie działań na rzecz rewitalizacji	Gmina	Mieszkańcy Przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe	Gmina
CEL OPERACYJNY				
ZACHOWANIE MATERIALNYCH ZASOBÓW KULTURY I DZIEDZICTWA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.2.1.	Wspieranie prac konserwatorskich, w tym restauratorskich, renowacyjnych i rewitalizacyjnych obiektów i obszarów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków)	Wojewódzki Konserwator Zabytków	Gmina Instytucje kultury Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina Wojewódzki Konserwator Zabytków
4.2.2.	Adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji, w tym kulturalnych, turystycznych i społecznych	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina Instytucje kultury Inwestorzy Wojewódzki Konserwator Zabytków	Gmina Wojewódzki Konserwator Zabytków
4.2.3.	Powiększanie zasobów dziedzictwa kulturowego	Wojewódzki Konserwator Zabytków Gmina	Instytucje kultury	Wojewódzki Konserwator Zabytków Gmina
4.2.4.	Ochrona obiektów sakralnych	Instytucje kościelne	Wojewódzki Konserwator Zabytków Gmina	Gmina
4.2.5.	Ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych	Wojewódzki Konserwator Zabytków	Gmina	Gmina Wojewódzki Konserwator Zabytków

CEL OPERACYJNY				
OCHRONA I ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW ŚRODOWISKA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
4.3.1.	Ustanowienie rezerwatu przyrody „Las w dolinie Szpęgawy”	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe	Gmina	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe
4.3.2.	Ustanowienie Parku Krajobrazowego Dolnej Wisły.	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe	Gmina	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe
4.3.3.	Ustanowienie Kocińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe	Gmina	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe
CEL OPERACYJNY				
OCHRONA I ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW ŚRODOWISKA				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	
4.3.4.	Ustanowienie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego w miejscowości Szerbiecin.	Sejmik Województwa Gmina	Gmina	Sejmik Województwa GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe
4.3.5.	Ustanowienie użytków ekologicznych.	Gmina	Gmina	Gmina GDOŚ/RDOŚ Gmina/Jednostki podległe
4.3.6.	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo	GDOŚ/RDOŚ Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	GDOŚ/RDOŚ Gmina
4.3.7.	Racjonalne gospodarowanie zasobami leśnymi	Nadleśnictwa	Gmina Podmioty prywatne	Gmina Nadleśnictwa
4.3.8.	Racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	Podmioty publiczne Podmioty prywatne	Gmina PGW Wody Polskie	Gmina PGW Wody Polskie
4.3.9.	Ochrona i zachowanie gleb	Gmina	Marszałek województwa Mieszkańcy	Gmina
4.3.10	Racjonalne wykorzystanie zasobów surowcowych.	Gmina	Urzędy Górnicze	PIG
CEL OPERACYJNY				
POPRAWA STANU I JAKOŚCI ŚRODOWISKA ORAZ ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM NATURALNYM				
KIERUNEK DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY	

4.4.1.	Wdrażanie rozwoju niskoemisyjnego	Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy Gestorzy sieci	Gmina Gestorzy sieci
4.4.2.	Rozwój systemu gospodarki odpadami	Gmina	Związki komunalne Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	Gmina
4.4.3.	Zapewnienie dobrego stanu wód	Gmina PIOŚ/WIOŚ PGW WP Właściciele gospodarstw rolnych	PSSE/WSSE Służby porządkowe	Gmina PGW WP PIOŚ/WIOŚ
4.4.4.	Rekultywacja gruntów i zdegradowanych gleb	Przedsiębiorcy Właściciele gospodarstw rolnych	Gmina Urzędy Górnicze	Gmina PIG
4.4.5.	Ograniczenie uciążliwości akustycznych	GDDKIA ZDW ZDP	-	GDDKIA ZDW ZDP
CEL OPERACYJNY				
POPRAWA STANU I JAKOŚCI ŚRODOWISKA ORAZ ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM NATURALNYM				
KIERUNEK DZIAŁAŃ		PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.4.6.	Monitoring zanieczyszczeń środowiska i wdrożenie mechanizmów i narzędzi ograniczających działalność wpływającą na zanieczyszczanie	PIOŚ/WIOŚ	PSSE/WSSE	PIOŚ/WIOŚ
4.4.7.	Ochrona przed podtopieniami, suszą i deficytem wody	PGW Wody Polskie Podmioty publiczne Podmioty prywatne	PGW Wody Polskie Gmina Mieszkańcy	PGW Wody Polskie Gmina
4.4.8.	Realizacja automatycznej stacji meteorologicznej, umożliwiającą wgląd na aktualną sytuację pogodową	Gmina	Gmina	Gmina
4.4.9.	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	PGW Wody Polskie Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	PGW Wody Polskie Gmina
4.4.10	Wspieranie rolnictwa odpornego na zmiany klimatu i innowacyjnego zarządzania wodą	PGW Wody Polskie Gmina	Podmioty publiczne Podmioty prywatne Mieszkańcy	PGW Wody Polskie Gmina
4.4.11	Edukacja ekologiczna mieszkańców	Gmina	Organizacje pozarządowe Mieszkańcy Przedsiębiorcy	Gmina

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

7.2. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitoring i ewaluacja Strategii rozwoju to dwa niezależne procesy, choć pozostające ze sobą w ścisłym związku. Realizacja badania bieżącego (monitoring) i oceny końcowej rezultatów (ewaluacja) są warunkiem koniecznym do tego, aby Strategia mogła być realizowana w sposób konsekwentny i zgodnie z przyjętymi założeniami. Monitoring i ewaluacja będą stanowić procesy niezbędne dla śledzenia postępów we wdrażaniu i osiąganiu celów w zakresie realizacji obranej wizji rozwoju. Będą one także konieczne do podjęcia działań dotyczących dalszej przyszłości gminy. Wskazane jest, aby aktualizacja dokumentu nastąpiła przed końcem okresu obowiązywania niniejszej Strategii Rozwoju Gminy. Monitoring i ewaluacja wymagają uprzedniego zorganizowania. W tym celu wskazana jest współpraca i koordynacja poszczególnych wydziałów lokalnej administracji.

Monitoring obejmować będzie bieżące gromadzenie danych oraz analizowanie przebiegu realizacji działań i zadań, z jednoczesną możliwością podjęcia ewentualnych przedsięwzięć korygujących. Korekty można przeprowadzić, jeśli zajdzie taka potrzeba, ponieważ proces wdrażania ustaleń strategii będzie w dalszym ciągu trwał. Wskazana jest koordynacja realizacji przyjętych założeń poprzez monitorowanie efektywności działań co najmniej raz w roku, poczynwszy od dnia jego uchwalenia. Monitorowanie wdrażania założeń przyczyni się do:

- określenia stopnia realizacji przyjętych działań,
- określenia stopnia wykonania założonych celów,
- oceny poziomu rozbieżności między stanem założonym a stanem wykonania założeń programu,
- rozpoznania przyczyn zaistniałych rozbieżności,
- stworzenia obszernej bazy zawierającej informację o uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych i przestrzennych gminy,
- określenia skuteczności podejmowanych działań.

Ewaluacja obejmować będzie zebranie informacji, z wykorzystaniem danych gromadzonych w trakcie monitoringu, które umożliwią końcową ocenę oraz weryfikację procesu wdrażania strategii. Tym samym zmierzone i ocenione zostaną efekty założone do osiągnięcia – poszczególne cele operacyjne i przypisane im zadania. Rezultaty powinny być wyrażone zarówno w postaci ilościowej (wskaźniki), jak i jakościowej (rezultaty „miękkie”). Wyniki przeprowadzonej oceny stanowić będą bazę dla strategii na kolejne lata. Ewaluacja bazować będzie na:

- ocenie postępów we wdrażaniu założeń Strategii Rozwoju Gminy, w tym przygotowanie raportu,
- aktualizacji listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w kolejnych latach,
- aktualizacji celów i kierunków działań.

Sugerowane wskaźniki monitoringu i ewaluacji zaprezentowano w rozdz. 3. Przeprowadzenie procesów monitoringu i ewaluacji wiąże się ze znacznym zaangażowaniem zasobów ludzkich i środków finansowych. W procesie ewaluacji powinni zostać włączeni wszyscy Interesariusze. Jest to najskuteczniejsza metoda oceniania efektywności działań określonych w Strategii. Włączenie partnerów społecznych w proces oceny wdrażania dokumentu jest tu kluczowym elementem. Ich obecność i zaangażowanie umożliwia zapewnienie transparentności, skuteczności i społeczną akceptację podejmowanych działań. Współpraca z partnerami społecznymi przyczynia się do szczegółowej analizy i identyfikacji ewentualnych barier oraz wdrażania korekt dostosowujących działania do realnych potrzeb mieszkańców i lokalnych podmiotów. Dzięki eksperckiej wiedzy i doświadczeniu praktycznemu partnerów, strategia nabiera lokalnego charakteru – lepiej odzwierciedla specyfikę społeczności, jej potrzeby i oczekiwania.

7.3. WYTYCZNE DLA SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze względem Strategii Rozwoju Gminy stanowią obowiązkowe lub fakultatywne plany, programy i strategie sektorowe. W odniesieniu do gminy Tczew, biorąc pod uwagę aktualność i spójność zapisów obowiązujących dotychczas dokumentów gminnych, w kontekście zapisów niniejszej Strategii, wskazuje się następujące wytyczne dla ich sporządzenia lub aktualizacji (zmiany):

Tab. 10 Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych względem Strategii

OBSZAR TEMATYCZNY	DOKUMENT WYKONAWCZY (POZIOM GMINNY)	WYTYCZNE
Planowanie przestrzenne	Plan ogólny gminy	Zachowanie spójności celów i kierunków działań, zwłaszcza w wymiarze przestrzennym. Kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem założeń modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	
	Miejscowe plany rewitalizacji	
	Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz urządzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane	Występuje potrzeba opracowania
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, z uwzględnieniem zapisów Strategii.
	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	
Gospodarka komunalna	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych	Zapewnienie spójności z zapisami Strategii, w szczególności w odniesieniu do celów związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej i technicznej.
	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy	
	Wieloletni plan inwestycyjny	
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminna ewidencja zabytków	Opracowanie i ewentualne zwiększenie bazy obszarów lub obiektów wpisanych do ewidencji zabytków.
	Gminny program opieki nad zabytkami	Potrzeba aktualizacji cyklicznej lub aktualizacji w przypadku ustanowienia nowych obszarów lub obiektów zabytkowych.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program ochrony środowiska	Potrzeba kompleksowej aktualizacji, zwłaszcza w odniesieniu do zmieniających się celów środowiskowych, w tym polityki energetyczno-klimatycznej.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Potrzeba kompleksowej aktualizacji z uwzględnieniem celów i kierunków działań wskazanych w Strategii.
	Program usuwania azbestu	Bieżąca aktualizacja, niezależna od zapisów Strategii.
	Plan adaptacji do zmian klimatu	Dokument fakultatywny; sugeruje się opracowanie dokumentu w celu sprecyzowania kierunków adaptacji do postępujących zmian klimatu oraz określenia stopnia podatności i wrażliwości na poszczególne zjawiska klimatyczne.

OBSZAR TEMATYCZNY	DOKUMENT WYKONAWCZY (POZIOM GMINNY)	WYTYCZNE
Transport	Plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Potrzeba bieżącej aktualizacji, z uwzględnieniem celów strategicznych odnoszących się do rozbudowy i modernizacji sieci transportowej.
	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego	Potrzeba opracowania lub aktualizacji, z uwzględnieniem celów i kierunków odnoszących się do rozwoju infrastruktury przystankowej oraz modernizacji taboru w kierunku nisko lub zeroemisyjnych rozwiązań
	Plan zrównoważonej mobilności	Aktualnie brak potrzeby opracowania.
	Strategia rozwoju elektromobilności	
Polityka społeczna	Gminny program rewitalizacji	Potrzeba aktualizacji z uwzględnieniem celów i kierunków działań wskazanych w Strategii.
	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	Zachowanie spójności celów i kierunków działań wskazanych w Strategii w przypadku aktualizacji lub opracowania dokumentów z zakresu polityki społecznej.
	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	
	Gminny program wspierania rodziny	
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	
Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Potrzeba opracowania lub aktualizacji z uwzględnieniem celów i kierunków działań wskazanych w Strategii.
	Plan urzędniowo-rolny	
Zarządzanie kryzysowe	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Uwzględnienie występujących w obszarze gminy zagrożeń, w tym przyrodniczych.
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa Gminy	Uwzględnianie kierunków działań i działań sformułowanych w Strategii, pod warunkiem realności ich sfinansowania, w tym przy udziale środków zewnętrznych.
	Uchwały budżetowe	

Materiał źródłowy: Opracowanie własne.

8. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych, jak również uwarunkowań zewnętrznych (niestabilna sytuacja gospodarcza wywołana pandemią COVID-19 i konfliktem zbrojnym w Ukrainie, ryzyko pogłębienia lub rozszerzenia konfliktu) i wewnętrznych (niepewna gospodarka finansowa w kraju – PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, zmiany systemowe itd.).

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowi wieloletnia prognoza finansowa. W celu dokonania wieloletnich projekcji dochodów i wydatków gminy, poddano analizie dane budżetowe z ubiegłych lat (dane GUS), w tym zakładając wzrost zbliżony do średniorocznego w latach 2014-2023, tj. wzrost o ok. 4,5 mln zł/rok, oszacowano, że dochody ogółem gminy w perspektywie ok. 30-letniej, mogłyby kształtować się następująco:

PROGNOZOWANE (HIPOTETYCZNE) DOCHODY OGÓŁEM

ROK	2030	2035	2040	2045	2050	2055
MLN ZŁ	121,8	144,3	166,8	189,3	211,8	234,3

Konsekwencją wzrostu dochodów w perspektywie ok. 30-letniej będzie stopniowy wzrost wydatków. Dążąc do stabilizacji finansowej oraz uwzględniając dane budżetowe z ubiegłych lat (dane GUS) założono, iż wydatki stanowić powinny nie więcej niż 95% dochodów gminy ogółem. W związku z czym oszacowano, że wydatki ogółem mogłyby kształtować się następująco:

PROGNOZOWANE (HIPOTETYCZNE) WYDATKI OGÓŁEM

ROK	2030	2035	2040	2045	2050	2055
MLN ZŁ	115,7	137,1	158,5	179,8	201,2	222,6

Wymiarem aktywności rozwojowej gminy są wydatki majątkowe inwestycyjne. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem gminy na przestrzeni opracowywanych lat (2014 -2023) był niejednoznaczny:

ROK	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
%	24,3	27,5	17,4	17,6	13,8	15,3	13,8	15,7	15,6	18,0

Mając na względzie dużą zmienność wskaźnika założono, że wydatki majątkowe inwestycyjne stanowić będą ok. 18% wydatków ogółem (założono wariant uśredniony dla analizowanych lat 2014-2023). Mogłyby one zatem wynieść odpowiednio:

PROGNOZOWANE WYDATKI INWESTYCYJNE

ROK	2030	2035	2040	2045	2050	2055
MLN ZŁ	20,8	24,7	28,5	32,3	36,2	40,1

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, wyższych niż wskazanych w prognozowanej wersji wydatków inwestycyjnych, co może stanowić największą barierę dla samorządu, przedsiębiorców i mieszkańców.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii będzie Urząd Gminy. Rolę koordynatora prac wdrażających i aktualizacyjnych będzie pełnić komórka organizacyjna Urzędu odpowiedzialna za planowanie strategiczne. Ważne jest, aby w procesie nie zabrakło różnorodnych partnerów i rozdzielenia ról pomiędzy specjalistów, partnerów społecznych i decydentów, dzięki temu Strategia nie jest wyłącznie procedurą urzędniczą, ale staje się płaszczyzną współpracy wszystkich środowisk społecznych odpowiedzialnych i zainteresowanych rozwojem gminy.

Funkcjonujący w Polsce **system finansowania** może w znaczącym stopniu wpłynąć na realizację zakładanych celów. System ten jest wielopoziomowym i zróżnicowanym mechanizmem finansowania, w którym duży nacisk kładziony jest na szeroko rozumiany rozwój gospodarczy. Założenia programowe powinny obejmować jak największą liczbę mieszkańców oraz jak największy obszar danej jednostki. Ponadto powinny stymulować podejmowanie działań międzylokalnych w ramach współpracy, która przyczynia się do ułatwienia procesu finansowania inwestycji, a także rozkłada ewentualne koszty ich utrzymania i eksploatacji.

Zapewnienie sprawnego realizowania działań przyczyniających się do osiągnięcia postawionych celów wymagać będzie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Do finansowania poszczególnych przedsięwzięć służą **programy krajowe i regionalne**, określające obszary wsparcia i wyznaczają konkretne działania. Podobnie, jak w poprzednich latach (perspektywach: 2007-2013, 2014-2020), tak również w perspektywie 2021-2027 około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027 pochodzą z następujących funduszy unijnych:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- Europejski Fundusz Społeczny+;
- Fundusz Spójności;
- Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury;

Podział środków na poszczególne programy wyróżnia się następująco⁴:

- **Fundusz na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF)** – celem programu jest złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19 oraz zapewnienie, by europejska gospodarka i społeczeństwo były bardziej zrównoważone, odporne i lepiej przygotowane na wyzwania i możliwości związane z zieloną i cyfrową transformacją. W ramach Instrumentu w Polsce został przyjęty Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), składający się z 56 inwestycji i 55 reform.
- **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)** – następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe.
- **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)** – program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych,

⁴ Materiał źródłowy: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>

innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.

- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)** - następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.
- **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)** - jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców.
- **Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)** – program ma trzy główne priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na: szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego, umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce.
- **Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)** – program, który obejmuje pomoc żywnościową w formie paczek żywnościowych lub posiłków oraz realizację działań towarzyszących (np. warsztaty, doradztwo), które będą miały na celu poprawę sytuacji osób potrzebujących i najuboższych.
- **Fundusze Europejskie dla Rybactwa** – to program, który jest kontynuacją programu „Rybactwo i Morze” realizowanego w latach 2014-2020. Będzie wspierać podmioty z sektora rybactwa.
- **Wspólna Polityka Rolna na lata 2023-2027** – wsparcie przyznawane jest na podstawie dokumentu pn. „Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027” w formie tzw. płatności bezpośrednich. Obejmuje ono wsparcie dla młodych rolników oraz dofinansowanie związane z produkcją w 13 sektorach. Rolnicy mogą ponadto ubiegać się o płatności ONW, rolno-środowiskowo-klimatyczne, ekologiczne, a także premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych.
- **Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027** – program ten stanowi jedno z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030. Wsparcie skupia się bowiem na sferze gospodarczej, cyfryzacji, energetyce, środowisku, transporcie oraz edukacji, rynku pracy i wykluczeniu społecznym. Do najważniejszych województwa wyzwań wymienia się m.in. wzmacnianie innowacyjności pomorskich przedsiębiorstw, wykorzystanie zaawansowanych rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej i biznesie, zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego, a także dalszy rozwój połączeń drogowych i kolejowych. Duży nacisk zostanie położony na dążenie do neutralności klimatycznej oraz przekształcenie regionu w krajowego lidera produkcji zielonej energii i technologii ekoefektywnych. W sferze społecznej zakres planowanych działań skupia się na zwiększaniu dostępu do wysokiej jakości edukacji, poprawie

warunków rozwoju zawodowego pracujących i poszukujących pracy mieszkańców Pomorza oraz wsparciu osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

- Zakłada się, iż alokacja środków Unii Europejskiej będzie kształtowała się następująco w poszczególnych priorytetach Programu:
 - Fundusze europejskie dla konkurencyjnego i inteligentnego Pomorza;
 - Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza;
 - Fundusze europejskie dla mobilnego Pomorza;
 - Fundusze europejskie dla lepiej połączzonego Pomorza;
 - Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza (EFS+);
 - Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza (EFRR)
 - Fundusze europejskie dla Pomorza bliższego obywatelom;
 - Priorytet pomocy technicznej (EFS+);
 - Priorytet pomocy technicznej (EFRR);

Zaznacza się przy tym, że alokacja w podziale na poszczególne Priorytety może ulec zmianom w okresie realizacji Programu.

Ponadto występują możliwości finansowania z budżetu UE (zwanego wieloletnimi ramami finansowymi – WRF), obejmującego lata 2021–2027, oraz narzędzia służącego odbudowie gospodarki – NextGenerationEU (m.in. nowa struktura, programy finansowania, przydziały środków dla poszczególnych państw członkowskich oraz dane dotyczące wydatków i dochodów). Poniżej przedstawiono podział wybranych programów ze względu na działy⁵:

- **Dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa:**
 - „Horyzont Europa” - wpływ naukowy, technologiczny, gospodarczy, środowiskowy i społeczny; wsparcie dla wszystkich form badań naukowych i innowacji.
 - InvestEU - zapewnianie UE niezbędnego finansowania długoterminowego, przyciąganie inwestycji prywatnych, wspieranie odbudowy oraz bardziej zielonej, cyfrowej i odpornej Europy;
 - Program „Cyfrowa Europa” – celem programu jest przyspieszenie ożywienia gospodarczego i pobudzenie transformacji cyfrowej w Europie;
 - Program na rzecz jednolitego rynku - wzmocnienie pozycji i ochrona konsumentów, zapewnianie bezpieczeństwa żywności, umożliwianie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w UE;
- **Dział 2: Spójność i wartości:**
 - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) - poprawa spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE przez korygowanie dysproporcji między regionami za pomocą programów realizowanych przez władze lokalne;
 - Fundusz Spójności (FS) - zmniejsza dysproporcje gospodarcze i społeczne oraz promuje zrównoważony rozwój;
 - Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - kluczowym narzędziem NextGenerationEU, który ma pomóc UE wyjść z obecnego kryzysu silniejszą i bardziej odporną;
 - Erasmus+ - wsparcie w zakresie edukacji oraz rozwoju zawodowego i osobistego, kształcenie, szkolenie, młodzież i sport;
 - Kreatywna Europa - program oferujący finansowe wsparcie dla sektorów kultury i audiowizualnego;

⁵ Materiał źródłowy: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes_pl#dzia-1-jednolity-rynek-innowacje-i-gospodarka-cyfrowa.

- **Dział 3: Zasoby naturalne i środowisko:**
 - Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) - wsparcie dochodu rolników w UE i środki stabilizujące rynki rolne;
 - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) - wsparcie finansowe na rzecz obszarów wiejskich oraz wzmocnienia unijnego sektora rolno-spożywczego i leśnego;
 - Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) - przejście na zrównoważoną i odporną gospodarkę o obiegu zamkniętym, ochrona i odbudowa środowiska, zatrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej;
- **Dział 4: Migracja i zarządzanie granicami:**
 - Fundusz Azylu, Migracji i Integracji - wspólny europejski system azylowy, zarządzanie migracjami, solidarność;
- **Dział 5: Bezpieczeństwo i obrona;**
 - Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego - bezpieczeństwo Unii, przeciwdziałanie radykalizacji postaw, walka z terroryzmem, cyberprzestępczością, zorganizowaną przestępczością, ochrona ofiar przestępstw;
 - Europejski Fundusz Obronny - ma na celu wspieranie z budżetu UE opartych na współpracy projektów badawczych i rozwojowych w zakresie zdolności obronnych;
- **Dział 6: Sąsiedztwo i świat;**
 - Globalny wymiar Europy: Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej - główny instrument finansowy UE, za pomocą którego UE działa na rzecz zrównoważonego rozwoju, pokoju i stabilności na całym świecie;
 - Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa - w ramach WPZiB wspierane są działania na rzecz utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i wzmacniania bezpieczeństwa międzynarodowego.

**MODEL STRUKTURY
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ
GMINY TCZEW**

